

← اهمیت دوستی

← دلیل دقت در انتخاب دوست

← ویژگی های دوست خوب

← احادیث امام علی (ع) در مورد دوست

← توصیه ی پیشوایان دینی در باره انتخاب دوست

درس اول :
دوستی

۱- یکی از مهم ترین نیازها چیست ؟ دوستی

۲- انسان موجودی اجتماعی است یعنی چه ؟ یعنی به تنهایی نمی تواند زندگی کند. ناگزیر به همکاری با دیگران می باشد. تنهایی برای انسان ها احساس ناخوشایندی است. همه ی ما نیاز داریم که دوستانی داشته باشیم تا هم به آنها محبت کنیم. و هم مورد توجه و مهربانی قرار بگیریم.

۳- خداوند در سرشت ما انسانها چه چیزی را قرار داده است ؟

میل به محبت کردن و محبت دیدن و نیاز به برقراری ارتباط با دیگران را قرار داده است.

۴- مزایا و فواید دوستان خوب را بنویسید ؟

- ۱ - انسان از صحبت کردن و همنشینی با دوستان خوب لذت می برد. هر یک از ما گاهی به موضوعاتی بر می خوریم که می خواهیم در باره ی آنها با دیگران صحبت و همفکری کنیم.
- ۲- همه ی ما دوست داریم گاهی شادی ها یا ناراحتی های خود را با دوستانمان در میان بگذاریم. صحبت کردن با دوستان عاقل و صبور باعث می شود احساس سبکی و آرامش کنیم.
- ۳- همه ی ما در زندگی به کمک دیگران نیاز داریم . دوستان به ما در مشکلات یاری می کنند.
- ۴- انسان از طریق همنشینی و گفت وگو با دیگران چیزهای جدیدی یاد می گیرد. و به آگاهی های خود می افزاید.
- ۵- چرا انتخاب دوست یک موضوع مهم است؟
- چون رفتار و اخلاق دوستان در ما تاثیر می گذارد و ما نیز تاثیراتی بر دوستان خود داریم.

۶- چرا با هر کسی نمی توان دوستی کرد؟

گاه ممکن است یک دوست ع مسیر آینده و زندگی دوستش را به سوی موفقیت و سعادت تغییر دهد و گاه ممکن است در شرایطی یک دوست موجب ناراحتی و سرشکستگی دوست خود شود. به همین دلیل باید در انتخاب دوست بسیار دقت کنیم.

۷- حضرت علی (ع) در نامه ی خود به فرزندش امام حسن (ع) ملاک های انتخاب دوست خوب را چه می دانند؟

با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان جدا شو تا از آنان نباشی

۸- سه حدیث از امام علی (ع) در باره ی دوست بنویسید.

۱- کسی را برای دوستی انتخاب کن که تو را از بدی ها و کارهای نامناسب باز دارد. زیرا چنین دوستانی به تو یاری می رسانند و سبب پیشرفت تو می شوند.

۲- دوست کسی است که در پشت سر هم صادق باشد یعنی حقوق دوست خود را صادقانه رعایت کند . و با او یکرو باشد.

۳- هر کس ادب ندارد عقل ندارد.

۹- ویژگی دوستان خوب را بنویسید.

الف: دوست خوب خیر خواه ماست و ما را از کارهای بد و نامناسب باز می دارد.

ب: دوست خوب با ما صادق و یکرنگ است.

پ: دوست خوب خوش اخلاق و با ادب است.

۱۰- پیشوایان بزرگ دینی از ما می خواهند با چه کسانی دوستی کنیم؟ افراد عاقل , با ایمان , نیکو کار

۱۱- پیشوایان بزرگ دینی از ما می خواهند از دوستی با چه کسانی خودداری کنیم؟ افراد دروغگو , بخیل و سخن چین

۱۲- از نظر پیامبر بزرگ اسلام بدترین افراد چه کسانی هستند؟ کسانی هستند که میان مردم سخن چینی می کنند. و بین دوستان جدایی می اندازند.

۱۳- این ابیات با چه موضوعی ارتباط دارد؟ معنی آن ها را بنویسید.

تو اول بگو با کیان زیستی من آن گه بگویم که تو کیستی

این شعر اهمیت دوستان را بیان می کند. شاعر می گوید: تو اول بگو با چه کسانی دوست هستی و زندگی می کنی , آنگاه من می گویم که تو چه جور انسانی هستی . مقصود این است که دوستان و هم نشینان هر کس معرف شخصیت اوست.

همنشین تو از تو به باید تا تو را عقل و دین بیفزاید

سعدی شاعر بزرگ می گوید : همنشینان تو باید از تو بهتر باشند تا باعث شوند بر عقل و ایمانت افزوده شود.

۱۴- صحبت کردن با چه دوستانی باعث احساس سبکی و آرامش در انسان می شود؟ دوستان عاقل و صبور

← چگونگی رفتار با دوستان

← حد و مرز دوستی

← نه گفتن به دوستان

درس دوم :
آداب دوستی

۱- منظور از ضرب المثل ((پیدا کردن دوست آسان است ، اما نگهداری آن مشکل)) چیست ؟

یعنی این که ما به راحتی می توانیم با دیگران دوست شویم ، اما باید دقت کنیم تا دوستی ما ادامه پیدا کند و رابطه ی دوستیمان محکم تر شود.

۲- **حفظ دوستی یعنی چه ؟** یعنی با دوستان خود رفتارهای مناسبی داشته باشیم . تا دوستی ها ادامه پیدا کند. و این ارتباط بهم نخورد و محکم تر شود.

۳- رعایت چه رفتارها و نکاتی باعث حفظ دوستی می شود؟

۱- وفادار بودن و دفاع از دوست خود در غیاب او ۲- پرهیز از به دردرس انداختن دوستان به خاطر خواسته های خود

۳- پذیرش عذر خواهی دوست ۴- احترام به دوست و پرهیز از شوخی با دوست

۵- در مشکلات با دوستان همدردی کنیم. و به آنها کمک کنیم.

۶- در مقابل خطای دوستان از آنها عیب جویی نکنیم و در خلوت به آنها تذکر دهیم.

۴- چرا باید از دوستی های افراطی پرهیز کرد ؟

زیرا این نوع وابستگی زیاد از حد به دوست ، آرامش روانی افراد را بر هم می زند. و برای آنها مشکلاتی را ایجاد می کند.

۵- در روابط با دوستان و بزرگتر ها ، گاهی اوقات موقعیت هایی پیش می آید که افراد از ما درخواست های نابجایی دارند. در این مورد

چه باید بکنیم ؟ باید محترمانه و قاطعانه ((نه)) بگوییم. و اگر لازم دانستیم دلیل نه گفتن خود را هم بگوییم.

۶- چرا گاهی در روابط دوستانه ((نه گفتن)) این قدر سخت است ؟

زیرا ممکن است : ۱- احساس کنیم که با نه گفتن ، دوستانمان از دست ما ناراحت شود. ۲- شاید از گفتن نظر واقعی خود خجالت بکشیم.

۳- گاهی هم تصور می کنیم آن ها ما را مسخره می کنند یا فکر می کنند که ما بچه هستیم.

۷- چرا انسان نباید همه ی خواسته های خود و دیگران را قبول کند ؟ چون ممکن است برای خودش و خانواده اش دردسر درست کند.

۸- وقتی کسی از ما چیزی بخواهد که از نظر ما اشتباه است ، چه باید بکنیم ؟

باید قاطعانه و محکم نه بگوییم ، از نه گفتن خجالت نکشیم سعی کنیم محترمانه نه بگوییم . اگر لازم باشد دلیل نه گفتن خود را بیان کنیم.

۹- باید از چه نوع دوستی هایی پرهیز کنیم ؟ دوستی های افراطی

۱۰- بعد از انتخاب دوست کدام موضوع در آداب دوستی مهم است ؟ حفظ دوستی

۱۱- معنی این شعر چیست ؟ مربوط به کدام یک از توصیه های مربوط به دوستی است؟

دوست آن باشد که گیرد دست دوست
در پریشان حالی و در ماندگی
دوست واقعی کسی است که در سختی ها و مشکلات دست دوستش را بگیرد و به او کمک کند.
مربوط به حفظ دوستی می باشد. یعنی در مسائل و مشکلات دوستان با هم احساس همدردی و خیر خواهی داشته باشیم و به هم کمک کنیم.

پاسخ کاربرگ شماره ی یک

پاسخ موقعیت شماره ۱: رقابت سالم همیشه خوب است. اما گذراست . ولی دوستی ماندگار است. پس بهتر است که حسن به پوریا کمک کند.

پاسخ موقعیت شماره ی ۲: دوستی خوب است به شرط اینکه در امور زندگی به دوستان خود وابسته نگردیم.

پاسخ موقعیت شماره ۳: لیلا باید بداند دوست خوب آن است که عیب هایش را بیان کند تا تکرار نکند و به بیراهه کشیده نشود.

پاسخ کاربرگ شماره ی دو

پاسخ کادر اول : با احترام و جدی می گویم چون رضایت پدر و مادرم خیلی مهم است . و آنها راضی نیستند , پس نمی توانم بیایم . بعد تولدش را تبریک گفته و عذرخواهی می کنم.

پاسخ کادر دوم : هر نمره ای بگیریم بهتر از تقلب کردن است. زیرا تقلب کردن یعنی دزدی و دروغ گفتن به خود و معلم

پاسخ کادر سوم : نباید سوار شود. به کسی که نمی شناسیم نباید اعتماد کنیم. چون ممکن است به ما آسیب بزند.

پاسخ کادر چهارم : باید قاطعانه بگویند ما همراه مادرمان می آییم. و نباید به افراد غریبه اعتماد کنند.

پاسخ سوال ۲ کاربرگ : به آنها احترام می گذاریم. سعی می کنیم در مشکلات به آنها کمک کنیم. گذشت و فداکاری باعث حفظ دوستی ها می شود.

پاسخ سوال ۳:

۱- دوست من کسی است که : در سختی ها مرا تنها نگذارد . با من خوش رفتاری کند. و خیر خواه من باشد.

۲- من به دوستانم احترام می گذارم زیرا آنها را دوست دارم و با آنها عهد و پیمان دوستی بسته ام.

۳- هر گاه از دوستم خطایی مشاهده کنم : از خطای او می گذرم و خلوت به او تذکر می دهم.

← مفهوم تصمیم گیری

← دلیل اهمیت تصمیم گیری

← تصمیمات مثبت و منفی

درس سوم :
تصمیم گیری چیست ؟

۱- تصمیم گیری یعنی چه ؟

یعنی از بین دو یا چند چیز مواردی را انتخاب می کنیم و مواردی را کنار می گذاریم.

۲- چرا تصمیم گیری کار مهمی است ؟

زیرا همه ی تصمیمات ما نتایج و آثاری به دنبال دارند. که ممکن است این آثار خوب یا بد باشند.

۳- تصمیمات مهم در زندگی در چه چیزهایی تاثیر گذار هستند؟

اخلاق و رفتار , سلامتی , وضع تحصیل , آینده ی ما

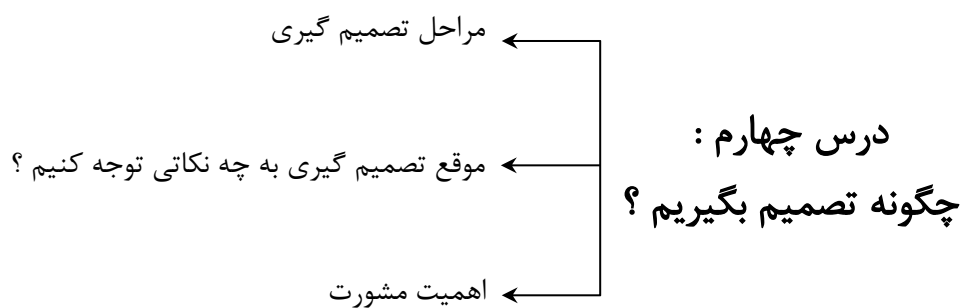
۴- چه زمانی تصمیم گیری برای ما دشوار خواهد بود؟

زمانی که راه های متعددی برای انتخاب داشته باشیم.

۵- یک مثال برای تصمیم گیری منفی و یک مثال برای تصمیم گیری مثبت بزنید ؟

تصمیم گیری مثبت : فردی تصمیم می گیرد خوراکی های زیان آور نخورد.

تصمیم گیری منفی : پسری تصمیم می گیری با دوستانش ترقه بازی کند.

۱- مراحل تصمیم گیری را نام ببرید .

۱- خوب فکر کردن و پرس و جو ۲- پیش بینی و بررسی راه حل ها ۳- انتخاب بهترین راه

۲- چرا گاهی اوقات نتایج تصمیمات ناگهانی زیان بار است ؟

زیرا تصمیم ناگهانی و با عجله گرفته شده است. و در باره آنها خوب فکر نشده است.

۳- چگونه می توانیم راه حل های متعدد در تصمیم گیری را بررسی کنیم ؟ با خوب فکر کردن و جمع آوری اطلاعات در مورد آن و سپس پیش بینی نتیجه ی هر انتخاب

۴- برای انتخاب بهترین راه در تصمیم گیری به چه نکاتی باید توجه داشته باشیم ؟

۱- برخلاف دستورهای دینی نباشد. ۲- برخلاف قوانین و مقررات خانه , مدرسه و اجتماع نباشد. ۳- باعث نگرانی و نارضایتی خانواده نشود. ۴- به سلامتی خود و دیگران لطمه نزند. ۵- برای خود و دیگران مشکل و دردسر ایجاد نکند.

۵- در موقع تصمیم گیری به چه نکاتی باید توجه کنیم ؟

۱- با بزرگترها مشورت کنیم . تحت تاثیر فشارهای روانی دوستان قرار نگیریم. ۲- به موقع تصمیم بگیریم.

۶- با بزرگترها و افراد با تجربه مثل پدر و مادر , معلم و مشاور مدرسه در چه مواردی می توانیم مشورت کنیم؟

در مورد مسائل زندگی و تصمیم گیری های مهم خود

۷- چرا باید به موقع تصمیم بگیریم ؟

زیرا تصمیم نگرفتن با تصمیم گیری را به زمان آینده موکول کردن باعث از دست رفتن فرصت ها می شود.

۸- نتیجه ی انتخاب یعنی چه ؟ یعنی چیزی که بعد از تصمیم گیری اتفاق می افتد.

۹- آیه ی شریفه ی ((وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ)) اشاره به کدام مورد دارد ؟ مشورت کردن

۱۰- مشورت کردن یعنی چه ؟ استفاده از فکر و تجربه ی دیگران مشورت کردن می گویند.

۱۱- از روی چه موضوعی به خوب بودن تصمیم گیری پی می بریم ؟ نتیجه

۱۲- با چه کسانی می توان مشورت کرد ؟ پدر و مادر , مشاور , معلم مدرسه

۱۳- شرط خوب تصمیم گرفتن چیست ؟ این است که نتایج ها انتخاب را پیش بینی کنیم.

آشنایی با مراحل کشاورزی

عوامل موثر در کشاورزی

علت خوشمزه بودن میوه های ایران

درس پنجم :
عوامل موثر در کشاورزی

- ۱ - انسان ها بخش عمده ی غذای خود را چگونه به دست می آورند ؟ **از راه کشاورزی**
- ۲ - مراحل عمده ی کشاورزی را نام ببرید . **کاشت ، داشت ، برداشت**
- ۳ - عوامل مؤثر در کشاورزی را نام ببرید . **۱ - عوامل طبیعی ۲ - عوامل انسانی**
- ۴ - عوامل طبیعی مؤثر در کشاورزی را نام ببرید . **۱ - خاک ۲ - آب و هوا ۳ - آب**
- ۵ - چه زمین هایی برای کشاورزی مناسب نیستند ؟ **کوه های بلند و مرتفع ، زمین های پرشیب و سنگلاخ و زمین های آهکی و نمکی**
- ۶ - چه زمین هایی برای کشاورزی مناسب هستند ؟ **دشت های هموار و جلگه هایی که خاک های آبرفتی و حاصلخیز دارند .**
- ۷ - آب و هوا چه تأثیری در تولید محصولات کشاورزی دارد ؟ **هر محصول با یک نوع شرایط آب و هوایی سازگاری دارد .**
- ۸ - محصولات کشاورزی زیر برای رشد بهتر به چه آب و هوایی نیاز دارند ؟
خرما : آب و هوای گرم ، برنج : آب و هوای معتدل و مرطوب ، سیب زمینی : آب و هوای سرد
- ۹ - آب مورد نیاز کشاورزی کشور چگونه تأمین می شود ؟ **از آب باران و رودها و در بعضی نواحی از آب های زیر زمینی از راه کندن چاه یا قنات به زمین های کشاورزی می رسد .**
- ۱۰ - بیش تر مساحت کشورمان چه آب و هوایی دارد ؟ **گرم و خشک**
- ۱۱ - کشور ما از نظر بارندگی چه جایگاهی در جهان دارد ؟ **از کشورهای کم باران است .**
- ۱۲ - عوامل انسانی مؤثر در کشاورزی را نام ببرید . **۱ - نیروی کار ۲ - ابزار و وسایل ۳ - سرمایه ۴ - مواد یا نهاده ها**
- ۱۳ - نیروی کار چه تأثیری در کشاورزی دارد ؟ **در کشاورزی به افرادی نیاز داریم که مهارت دارند و می توانند کارهای مربوط به کشاورزی را انجام بدهند ؛ افرادی مانند : کشاورز ، آبیار ، مهندس کشاورزی و ...**
- ۱۴ - از ابزار کشاورزی در چه کارهایی استفاده می شود ؟ **برای شخم زدن ، آبیاری ، درو کردن ، کندن علف های هرز و غیره**
- ۱۵ - سرمایه چه تأثیری در کشاورزی دارد ؟ **باید پول داشته باشیم تا مواد و ابزار مورد نیازمان را بخریم ؛ اگر سرمایه ی ما کم باشد می توانیم با دیگران شریک شویم یا وام بگیریم .**

۱۶- در کشاورزی مواد و نهاده ها چه هستند ؟ **بذر ، سم و کود**

۱۷- چگونه می توان از کشاورزان ایرانی حمایت کرد ؟ **با خرید و مصرف محصولات کشاورزی ایرانی**

۱۸- چرا محصولات ایرانی خوش عطر و خوشمزه است ؟ **چون کشور ایران کشوری آفتابی است .**

۱۹- کاشت یعنی چه ؟

انتخاب زمین مناسب ، آبیاری اولیه برای اینکه زمین نرم شود ، شخم زد زمین ، کود دادن اولیه تا مواد لازم را به زمین اضافه کنند ، انتخاب بذر ، کاشت بذر

۲۰- داشت در کشاورزی یعنی چه ؟

داشت شامل آبیاری ، از بین بردن علف های هرز (وجین کردن) ، سم پاشی ، کود دادن دوباره و تقویت خاک می باشد.

۲۱- برداشت در کشاورزی چگونه صورت می گیرد ؟

با استفاده از ماشین آلات کشاورزی یا دست محصولات را درو کرده به بازار ارسال می کنند .

۲۲- متوسط بارندگی سالیانه ی ایران را با میانگین جهانی مقایسه کنید .

متوسط بارندگی در ایران ۲۶۰ میلی متر و میانگین بارندگی جهان ۳۵۰ میلی متر است .

۲۳- چگونه می توان از کشاورزان ایرانی حمایت کرد ؟ **با خرید و مصرف محصولات کشاورزی ایرانی**

۱۸ . **چرا محصولات ایرانی خوش عطر و خوشمزه است ؟ چون کشور ایران کشوری آفتابی است .**

درس ششم :

محصولات کشاورزی از

تولید تا مصرف

← آشنایی با مفهوم زراعت و باغداری

← آشنایی با گیاهان زراعی

← آشنایی با کشت گلخانه ای و فواید آن

۱- دو فعالیت مهم کشاورزی را نام ببرید . **زراعت و باغداری**

۲- خوراک روزانه و غذای اصلی مردم ایران را نام ببرید. **گندم و برنج**

۳- گیاه گندم به چند شکل و در کجا کشت می شود ؟

گندم گیاهی است یک ساله و به دو شکل پاییزه و بهار کشت می شود. و کشت آن در همه ی استان های کشور ما رایج است.

۴- اصطلاحات زیر را تعریف کنید. و برای هر کدام دو مورد مثال بزنید .

۳: کشت گلخانه ای

۲: باغداری

۱: زراعت

***زراعت :** یعنی کشت و پرورش گیاهانی که بعد از کاشت دانه , حداکثر تا یک سال محصول می دهند. مانند گندم, گوجه فرنگی , هویج

***باغداری :** کشت و پرورش نهال درختان است که بعد از گذشت یک یا چند سال محصول می دهند . مانند درخت خرما , پرتقال و انار

***کشت گلخانه ای :** ایجاد یک محیط مصنوعی برای کشت گیاهان است. که می توان هر محصول را در هر منطقه ی آب و هوایی در همه ی فصول سال در آن کشت کرد. و با دستگاه های مختلف , آب و هوای گلخانه , گرما , نور و رطوبت متناسب با نوع محصول تنظیم کرد. مثل سبزیجات و قارچ های خوراکی و انواع میوه ها

۵- خداوند در قرآن کریم درباره ی کسانی که اسراف می کنند چه فرموده است ؟

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ : بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید. همانا خداوند اسراف کاران را دوست نمی دارد.
(آیه ی ۳۱ سوره ی اعراف)

۶- سه گروه مهم گیاهان زراعی را نام ببرید. و برای هر کدام دو مثال بزنید.

غلات مانند برنج و گندم , حبوبات مانند نخود و عدس, محصولات جالیزی مانند خیار و گوجه فرنگی

۷- بعد از غلات مهم ترین منابع غذایی ما کدام ها هستند ؟

حبوبات و محصولات جالیزی مانند خیار , گوجه فرنگی , هندوانه و بادمجانه تقریباً در همه ی استان های کشور ما کشت می شود.

۸- استان هایی که در آنها برنج کشت می شود را نام ببرید.

گلستان , مازندران , گیلان , قزوین , سیستان و بلوچستان , فارس , اصفهان , خوزستان

۹- یک مزیت کشت گلخانه ای نسبت به سایر کشت ها در چیست ؟

کشت گلخانه ای از نظر صرفه جویی در مصرف آب بسیار بهتر است.

۱۰- در گلخانه چه محصولاتی کشت می شود ؟

انواع میوه ها و محصولت جالیزی , سبزیجات و محصولات خوراکی و یا گل ها و گیاهان زینتی

۱۱- محصولات کشاورزی صادراتی ایران را نام ببرید.

میوه های سردسیری و هسته دار مانند هلو , زرد آلو , آلو , گوجه و آلبالو به صورت خشکبار محصولات گرمسیری مانند خرما و پسته

۱۲- چرا کشاورزان بعضی از محصولات را باید پس از برداشت زود به دست مشتری برسانند؟

زیرا بعضی از محصولات مانند گوجه فرنگی , هلو و توت فرنگی زود خراب می شوند.

۱۳- محصولات کشاورزی چگونه بدست ما می رسند؟

بعضی از محصولات پس از برداشت برای فروش به بازارهای نزدیک مزارع بده می شوند. و بعضی دیگر در انبارها یا در سرد خانه ها نگهداری و ذخیره می شوند. سپس با کامیون و وانت به میادین میوه و تره بار و شهرهای دور و نزدیک فرستاده می شوند.

۱۴- دو نمونه از مواردی که باعث پرهیز از اسراف و مصرف نادرست می شود را بنویسید.

مواد غذایی را به اندازه ی نیاز و مصرف خود بخریم. در مهمانی ها و مجالس به اندازه ی مهمان ها غذا تهیه کنیم.

۱۵- امام صادق (ع) در مورد کشاورزی چه فرمودند؟

کشاورزی و درختکاری کنید. به خدا قسم هیچ کاری برای مردم حلال تر و پاکیزه تر از آن نیست .

← آشنایی با سوخت های فسیلی

← آشنایی با مناطق نفت خیز کشور عزیزمان ایران

← آشنایی با مناطق دارای گاز کشور عزیزمان ایران

← آشنایی با نحوه ی تشکیل سوخت های فسیلی

درس هفتم :
طلای سیاه

۱ - اصطلاحات زیر را تعریف کنید ؟ الف : برق حرارتی ب : برق آبی

برق حرارتی : در نیروگاه ها با سوزاندن سوخت های فسیلی آب را به بخار تبدیل می کنند. فشار آب توربین ها را به حرکت در می آورد و برق حرارتی تولید می شود.

برق آبی : با بستن سد بر روی رودهای پر آب و با استفاده از فشار آب ذخیره شده ، توربین ها به حرکت در می آیند. و برق آبی تولید می شود.

۲- بیشتر برق (انرژی الکتریکی) مورد نیاز ما از چه طریقی تولید می شود ؟ از طریق سوزاندن نفت کوره ، گاز و گازوئیل

۳- سه گروه عمده ی انرژی را نام ببرید. و بگویید بیشترین انرژی مورد نیاز ما از کدام گروه بدست می آید ؟

۱: سوخت های فسیلی ۲ : انرژی های نو یا قابل تجدید ۳: انرژی هسته ای
بیشترین انرژی مورد نیاز ما از سوخت های فسیلی به دست می آید .

۴- انواع سوخت های فسیلی کدامند ؟ زغال سنگ ، نفت ، گاز و مشتقات آنها نظیر گازوئیل و بنزین

۵- نفت چگونه تشکیل می شود ؟ توضیح دهید.

نفت از انباشته شدن بقایای جانوران و گیاهان در کف دریاها ی قدیمی به وجود می آید. این مواد بین لایه های رسوبی قرار گرفته و بر اثر گرما و فشار زیاد و تغییرات شیمیایی طی میلیون ها سال به نفت تبدیل شده اند.

۶- بیشترین انرژی مورد استفاده ی ما بعد از سوخت های فسیلی کدام انرژی است ؟ برق یا انرژی الکتریکی

۷- بیشترین منابع نفتی غرب ایران در کدام استان ذخیره شده است ؟ ایلام و کرمانشاه

۸- بیشترین منبع نفتی جنوب غربی ایران در کدام قسمت قرار دارد ؟ استان خوزستان و خلیج فارس

۹- به غیر از غرب و جنوب غربی ایران در کدام قسمت های دیگر نفت کشف شده است ؟ اطراف تهران و قم

۱۰- مهم ترین میدان های نفتی جنوب و غرب کشور را نام ببرید.

آغا جاری ، گچساران ، اهواز ، مارون و بی بی حکیمه در جنوب و دهلران در غرب

۱۱- از چه زمانی توجه بیگانگان به منابع کشور ما جلب شد و چه استفاده ای از آن می کردند؟

از زمان کشف و استخراج نفت ، آنها تا مدت های طولانی از طریق شرکت های نفتی خودشان در استخراج و پالایش نفت ما دخالت می کردند. و با قرار داد هایشان منافع زیادی از نفت ایران می بردند.

۱۲- امروزه پس از انقلاب اسلامی کارهای استخراج و پالایش نفت توسط چه کسانی انجام می شود ؟ توسط متخصصان ایرانی

۱۳- بعد از استخراج نفت خام ، چه تغییراتی روی آن صورت می گیرد ؟
از طریق لوله به پالایشگاه منتقل می شود. سپس بیشتر نفت تصفیه شده و فرآورده های نفتی تولید شده در پالایشگاه از طریق لوله به نقاط مختلف کشور منتقل می شود.

۱۴- منابع گاز در جنوب ایران را نام ببرید. و بنویسید در کدام استان ها قرار دارند ؟
منابع گاز عسلویه در استان خوزستان ، منابع گاز کنگان در استان بوشهر ، منابع گاز سرخون در استان هرمزگان

۱۵- منابع گاز در شمال شرقی ایران را نام ببرید. و بنویسید در کدام استان قرار دارد ؟
منابع گاز خانگیان سرخس در استان خراسان رضوی

۱۶- چرا کشور هایی که نفت و گاز ندارند نیازمند نفت و گاز کشور های نفت خیز می باشند ؟
زیرا برای انجام فعالیت های خود مثل حمل و نقل و کارخانه هایشان به نفت و گاز نیاز دارند .

۱۷- ایران پول صادرات حاصل از نفت را صرف چه اموری می کند ؟ در فعالیت های مختلف کشور

۱۸- برای حفاظت از محیط زیست استفاده از برق حرارتی بهتر است یا برق آبی ؟ چرا ؟
برق آبی ، زیرا برق حرارتی از سوزاندن سوخت های فسیلی بدست می آید. که محیط زیست را آلوده می کند. اما برق آبی آلودگی ندارد.

۱۹- بیشتر منابع نفت ایران در کدام قسمت کشور قرار دارد ؟ جنوب غربی و غرب

۲۰- بیشتر منابع گاز ایران از کدام قسمت کشور بدست می آید ؟ جنوب و شمال شرقی

۲۱- اولین چاه نفت ایران در کدام شهر حفر شد؟ در مسجد سلیمان واقع در استان خوزستان

۲۲- بزرگترین تجارت در جهان امروز چه تجارتی است ؟ صادرات و واردات نفت و گاز

۲۳- در سال ۱۳۹۰ در کشور ما حدود چند از برق تولیدی از برق حرارتی بدست آمده است ؟ ۹۴ درصد

۲۴- چرا در کشور ما تولید برق آبی از برق حرارتی کمتر است ؟ زیرا رودهای پر آب در ایران کم است. و ایران در نواحی خشک و نیمه خشک قرار داشته و منابع آبی در ایران محدود است.

۲۵- گاز رسانی در ایران چگونه صورت می گیرد ؟

ایران دارای یک شبکه ی گاز رسانی است و گاز از طریق خط لوله ی سراسری به اغلب شهرهای ایران می رسد.

۲۶- چرا تمام شدن نفت باعث نگرانی می شود ؟

چون اگر تمام شود سوخت و یا مواد اولیه ی تمام کارخانه ها , وسایل نقلیه و زندگی مردم دچار مشکل می شود.

۲۷- صادرات نفت برای کشور ما چه اهمیتی دارد؟ بیشتر بودجه ی کشور ما از طریق نفت تامین می شود.

۲۸- چرا ایران تلاش می کند به صادرات نفت وابسته نباشد و سایر کالاها را به خارج صادر می کند ؟

چون ذخایر نفتی همیشگی نیستند و ممکن است روزی تمام شود. پس باید به دنبال جایگزین برای نفت باشیم.

۲۹- آیا ما حق داریم همه ی نفت و گاز را استخراج کنیم و به فکر آیندگان نباشیم ؟

خیر , نفت و گاز تنها سهم ما نیست بلکه برای فرزندان ما و نسل های آینده ما نیز هست. تا کشورمان را بسازند .

۳۰- سوختی که در خانه ی شما برای گرما و پخت و پز استفاده می شود , چیست ؟ از کجا تامین می شود ؟

گاز شهری لوله کشی , از پالایشگاه نزدیک استانمان از طریق لوله های بزرگ به ایستگاه های شهرمان هدایت می شود. و از آن جا به خانه ها از طریق لوله کشی می رسد.

← آشنایی با انرژی های قابل تجدید

← آشنایی با انرژی هسته ای

← آشنایی با نحوه ی استفاده ی انرژی های نو در ایران

← آشنایی با نحوه ی صرفه جویی در مصرف سوخت های فسیلی

درس هشتم :
انرژی را بهتر مصرف کنیم.

۱ - مهم ترین منابع مصرف انرژی در دنیای امروز چیست ؟ سوخت های فسیلی

۲- امروزه همه ی کشورها تلاش می کنند چه چیزی را جایگزین سوخت های فسیلی کنند؟ انرژی های نو

۳- اصطلاحات زیر را تعریف کنید .

الف : منابع غیر قابل تجدید ب : انرژی های نو پ: انرژی هسته ای

الف : منابع غیر قابل تجدید : به منابعی مانند سوخت های فسیلی که با استخراج تمام می شوند. منابع غیر قابل تجدید می گویند.

ب : انرژی های نو : آن دسته از منابع انرژی هستند که تمام نمی شوند. و همواره می توان از آن ها استفاده کرد. مثل انرژی آب و باد و خورشید

پ: انرژی هسته ای : انرژی هسته ای از شکافتن هسته ی اتم های بعضی عناصر مثل اورانیوم پدید می آید.

۴- چرا امروزه تلاش می شود تا انرژی های نو جایگزین سوخت های فسیلی شوند؟

زیرا سوخت های فسیلی در اعماق زمین وجود دارند و میلیون سال طول می کشد تا تشکیل شوند. ولی انرژی های نو تمام نمی شوند و همواره می توان از آن ها استفاده کرد.

۵- تفاوت بین انرژی های نو و سوخت های فسیلی را بنویسید.

انرژی های نو بر خلاف سوخت های فسیلی محیط زیست را آلوده نمی کنند. اما حمل و نقل نفت و گاز موجب آلودگی محیط می شود. و سوزاندن آنها هوا را آلوده می کند.

۶- انرژی هسته ای قابل تجدید است یا خیر ؟ چرا ؟ خیر زیرا روزی تمام می شوند.

۷- در کشور ما از انرژی خورشیدی چه استفاده هایی می شود؟

از این برای گرم کردن هوا یا آب استفاده می شود. و یا از آن انرژی الکتریکی به دست می آید.

۸- از انرژی باد در چه جاهایی و برای چه منظوری استفاده می شود ؟

از انرژی باد در جاهایی که در بیشتر اوقات سال باد می وزد برای به حرکت در آوردن توربین ها و تولید انرژی الکتریکی استفاده می شود.

۹- چگونه می توانیم در مصرف سوخت های فسیلی صرفه جویی کنیم ؟ دو مورد

۱: وقتی بخاری روشن است. درها و پنجره ها را باز نگذاریم.

۲: شومینه را بهتر است روشن نکنیم چون سوخت زیادی مصرف کرده و هوای خانه را آلوده می کند.

۱۰- چهار مورد از روش های صرفه جویی در مصرف برق را بنویسید.

۱: خاموش کردن لامپ های اضافی ۲: زیاد باز و بسته نکردن در یخچال ۳: استفاده از لامپ های کم مصرف ۴: استفاده نکردن از وسایل برقی در ساعات اوج مصرف

۱۱- برچسب انرژی که بر روی وسایل برقی چسبانده می شود , به چه معناست ؟

برچسب انرژی هفت رنگ دارد. در وسیله ی برقی هر چه فلش آن به سمت رنگ سبز پر رنگ (A) نزدیک تر باشد , آن وسیله انرژی کم تری مصرف می کند.و کارایی آن بیشتر است.

۱۲- به چه ساعتی از شبانه روز ساعت پیک یا اوج بار می گویند؟ چرا ؟

ساعت ۷ تا ۱۱ شب , چون در این زمان هوا تاریک می شود. و همه ی مردم چراغ ها را روشن می کنند. مصرف برق خیلی زیاد می شود. در این زمان سعی کنیم از وسایل برقی کمتری استفاده کنیم. و از وسایل برقی پر مصرف مثل اتو, جارو برقی و لباسشویی استفاده نکنیم .

۱۳- سابتا مربوط به چه سازمان و مرکزی است ؟ سازمان انرژی های تجدید پذیر و بهره وری انرژی برق

۱۴- میانگین مصرف برق در ایران چند برابر مصرف جهانی است ؟ سه برابر

۱۵- انرژی هسته ای چه فرقی با انرژی های دیگر دارد ؟ با سوخت کم انرژی بسیار زیادی تولید می کند.

۱۶- یک کیلو گرم اورانیوم معادل سوختن چند بشکه نفت انرژی تولید می کند؟ ۱۲۰۰۰ بشکه نفت

۱۷- معروفترین نیروگاه بادی ایران در کجا قرار دارد ؟ منجیل

۱۸- نیروگاه اتمی ایران در کدام شهر ساخته شده است ؟ بوشهر

۱۹- در کشور ما معادن سنگ اورانیوم در کدام استان وجود دارد ؟ یزد

۲۰- سرانه ی مصرف بنزین در ایران چند برابر کشورهای جهان است ؟ دو برابر

۲۱- کدام شهر ایران دارای نیروگاه خورشیدی است ؟ شیراز

درس نهم : پیشرفت های علمی مسلمانان

← آشنایی با نحوه ی ظهور و گسترش اسلام

← آشنایی با شکوفایی علوم و فنون در سرزمین های اسلامی

← آشنایی با دانشمندان مسلمان

← آشنایی با خط زمان و مفهوم سده یا قرن

۱ - دین اسلام از کدام سرزمین طلوع کرد ؟ **عربستان**

۲- خط زمان نشان دهنده ی چیست ؟ **خط زمان نشان می دهد که هر واقعه در چه زمانی اتفاق افتاده است.**

۳- پیامبر اسلام چه زمانی حکومت اسلامی را تشکیل دادند ؟

زمانی که از مکه به مدینه هجرت کردند. بعد از این هجرت بود که دین اسلام با استقبال بیشتری روبرو شد و گسترش یافت.

۴- پس از رحلت پیامبر (ص) مسلمانان برای گسترش اسلام چه کردند؟

اسلام را در خارج از شبه جزیره ی عربستان گسترش دادند. و در هر دوره سرزمین های زیادی از جمله ایران را به قلمرو اسلامی افزودند. و بسیاری از کشورهای قدرتمن آن روز را به تصرف در آوردند.

۵- سده (قرن) را تعریف کنید. **به هر صد سال یک قرن یا یک سده می گویند.**

۶- چگونه سرزمین های اسلامی به کانون علمی جهان تبدیل شدند؟

با گسترش اسلام مسلمانان تحت تاثیر قرآن و آموزه های دین اسلام در زمینه های مختلف پیشرفت کردند. آنها از بخش هایی از دانش و فناوری که از گذشته در کشورشان بر جای مانده بود نیز استفاده کردند و در پرتو دین اسلام آن ها را گسترش دادند و به تدریج سرزمین های اسلامی به کانون علمی جهان تبدیل شدند.

۷- در زمان گسترش اسلام چه پیشرفت ها ی علمی پدید آمد؟

در این دوره هنرمندان , صنعتگران, دانشمندان, فیلسوفان و مهندسان زیادی ظهور کردند. و ابداعات و اختراعات مهمی پدید آوردند.

۸- بعد از رحلت پیامبر (ص) دین اسلام در چه قاره هایی گسترش یافت ؟ **آسیا , اروپا, آفریقا**

۹- در آفریقا دین اسلام به کدام کشورها راه یافت ؟ **مصر , لیبی, الجزایر**

۱۰- نیمه ی اول و نیمه ی دوم یک قرن شامل چه سال هایی می شود؟

از سال یکم تا پنجاه نیمه ی اول قرن , از سال پنجاه و یکم تا صدم نیمه ی دوم قرن است.

۱۱- چرا در دوره ی اسلامی به دانشمندان حکیم می گفتند ؟ **چون آنها علوم مختلف را می دانستند و در چند علم استاد بودند.**

۱۲- اسماعیل جزری در چه قرنی زندگی می کرد ؟ **به چه علمی آشنایی داشت؟**

در قرن ششم زندگی می کرد. معروف ترین مهندس مسلمان قرن ششم بود. وبه علم مکانیک آشنایی کامل داشت.

۱۳- اختراعات اسماعیل جزری را نام ببرید؟

جزری در کتاب خود پنجاه دستگاه را نام برده است. از جمله ساعت آبی , ساعت شمعی ,

دستگاه های خودکار برای ریختن آب و شستن دست و وضو, وسایل اندازه گیری خون, تلمبه, و

۱۴- چرخاب یا چرخ آبکشی در جهان به چه چیزی معروف است ؟ از آن چه استفاده ای می شود ؟

این چرخ چون توسط مسلمانان ایرانی ساخته شد به چرخ ایرانی معروف است. آن را در مسیر رودخانه نصب می شد و از آن برای آبیاری و آب کشی از چاه استفاده می کردند.

۱۵- دانشمندان ایرانی که در علم پزشکی شهرت داشتند را نام ببرید ؟ زکریای رازی و ابو علی سینا

۱۶- ابو علی سینا علاوه بر پزشکی به چه علمی آگاهی داشت ؟ و کتاب معروف او را نام ببرید ؟

او در ده سالگی تمام قرآن را آموخته بود. و ریاضی نیز می دانست. در پزشکی هم استاد بود.

مهم ترین کتابش در علم پزشکی قانون نام دارد که تا سال ها در دانشگاه های بزرگ اروپا تدریس می شد.

۱۷- رازی چگونه پزشکی بود ؟

او داروها را ابتدا روی حیوانات آزمایش می کرد. و در یکی از کتاب هایش به نقش غذا در سلامت و درمان بیماری ها نوشته است.

۱۸- کلمه ی شیمی از چه کلمه ای گرفته شده است ؟ کیمیا گری

۱۹- چه دانشمندانی در علم شیمی شهرت جهانی دارند ؟ رازی که کاشف الکل بود؛ و جابر بن حیان

۲۰- ریاضی دانان معروف دوره اسلامی را نام ببرید.

خوارزمی و خیام این دانشمندان اعدادحل کردن مسائل ریاضی و شکل های هندسی، و مطالب جدیدی مطرح کردند.

۲۱- ستاره شناس بزرگ ایران را نام برده و کتاب های او در چه زمینه ای بود؟

ابوریحان بیرونی ، علاوه بر نجوم در ریاضی ، تاریخ و جغرافیا نیز مهارت داشت. او درباره ی تقویم و محاسبه ی سال و ماه و اندازه گیری حرکت ماه و سیارات و فاصله ی آنها کتاب های زیادی نوشت.

۲۲- چرا اغلب دانشمندان آن زمان کتاب های خود را به زبان عربی می نوشتند ؟

زیرا اغلب دانشمندان از مسلمانان اعراب بودند. و قرآن را نیز خوب می دانستند و از برکات قرآن بود که به این همه اختراعات و اکتشافات می رسیدند. همچنین زبان عربی ، زبان علم در آن روزگار بوده است. و از این طریق افراد بیش تری در جهان کتاب های آن ها را می توانستند مطالعه کنند.

۲۳- ابن سینا در چه قرنی به دنیا آمده است ؟ یعنی در نیمه ی دوم قرن چهارم

۲۴- زکریای رازی در سال ۲۵۱ هجری به دنیا آمده است ، یعنی چه قرنی ؟ نیمه ی دوم قرن سوم

۲۵- در اروپا اسلام به چه کشورهایی راه یافت ؟ اسپانیا

← آشنایی با عوامل گسترش علوم و فنون در دوره ی اسلامی

← آشنایی با اسطرلاب

← آشنایی با مراکز علمی جهان

← آشنایی با مفهوم عصر تاریکی اروپا

درس دهم :
عوامل گسترش علوم و فنون در
دوره ی اسلامی

- ۱- مهم ترین علت پیشرفت مسلمانان چه بود ؟ **تعالیم دین اسلام**
- ۲- آیات قرآن کریم انسان را به تفکر در باره ی چه چیزهایی دعوت می کند؟
به تفکر درباره ی آفرینش جهان , حرکت ستارگان و سیارات , زندگی جانوران و گیاهان و نظایر آن
- ۳- پیامبر گرامی اسلام درباره ی کسب علم چه فرمودند ؟
به دنبال کسب علم باشید حتی اگر مجبور شوید تا چین بروید.
- ۴- کدام امامان ما کلاس های درس داشتند و شاگردان زیادی را تربیت کردند ؟ **امام محمد باقر (ع) و امام جعفر صادق (ع)**
- ۵- مسلمانان برای انجام چه کارهای به علم ریاضیات و ستاره شناسی نیاز داشتند ؟
برای کارهایی چون تعیین جهت قبله , پی بردن به ساعات طلوع و غروب خورشید و تقویم و برای انجام دادن عبادت ها , کشتیرانی و نظایر آن
- ۶- مسلمانان در کدام فن دریا نوردی مهارت داشتند و چگونه مسیر خود را در دریا پیدا می کردند؟
مسلمانان در ساختن و هدایت کشتی ها مهارت داشتند . و با توجه به جهت ستاره ی قطبی در آسمان مسیر خود را در دریا پیدا می کردند.
- ۷- عواملی که موجب گسترش علوم و فنون در دوره ی اسلامی شد را نام ببرید.
۱: آموزه های دین اسلام ۲: نیازهای جدید جوامع مسلمانان ۳: ترجمه ۴: حمایت فرمانروایان از دانشمندان ۵: تجارت و بازرگانی ۶- کاغذ سازی
- ۸- نظامیه چگونه مدارس بودند ؟
مدارسی بودند که عده ی زیادی از افراد در آن ها علم می آموختند و همان جا زندگی می کردند. و حکومت خرج تحصیل و زندگی آنها را می داد.
- ۹- مراکز علمی جهان اسلام را نام ببرید. **۱: دانشگاه و کتابخانه ۲: نظامیه ۳: رصد خانه ۴: بیمارستان**
- ۱۰- فرمانروایان چگونه از دانشمندان و هنر مندان اسلامی حمایت می کردند؟
خودشان برای ایجاد کتابخانه , مدارس و مراکز علمی پیش قدم می شدند.
- ۱۱- چگونه علوم و فنون اسلامی از جایی به جای دیگر منتقل شد ؟
در سفرهایی که بازرگانان از طریق راه های دریایی و خشکی برای تجارت آمد و رفت می کردند. این علوم و فنون از جایی به جای دیگر منتقل می شد.

- ۱۲- دانشگاه جندی شاپور چه زمانی و در کجا تاسیس شد ؟ در زمان ساسانیان در اهواز تاسیس شد.
- ۱۳- عصر تاریکی اروپا به چه دوره ای گفته می شود ؟ در دوره ای که مسلمانان به پیشرفت های بزرگ علمی دست یافته بودند. مردم اروپا در جهل و خرافات زندگی می کردند. و از پیشرفت های علمی در بین آنها خبری نبود. این دوره به عصر تاریکی معروف است.
- ۱۴- مسلمانان فن کاغذ سازی را از چه کسانی آموختند ؟ از چینی ها
- ۱۵- در دوره ی اسلامی چه شهرهایی دارای کتابفروشی بود ؟ بغداد , نیشابور , بخارا و
- ۱۶- علوم و فنون سرزمین های دیگر چگونه در اختیار مسلمان قرار گرفت ؟
- وقتی مسلمانان سرزمین های پهناور آن روز را فتح کردند. علوم و فنون این سرزمین ها در اختیار آنها قرار گرفت. آنها آثار علمی ملت های دیگر چون ایران و یونان را از زبان فارسی (پهلوی) و یونانی به زبان عربی ترجمه کردند. تا از آنها استفاده کنند.
- ۱۷- دانشگاه جندی شاپور تا چند سال بعد از ورود اسلام به ایران به کار خود ادامه داد ؟ سیصد سال
- ۱۸- چه کسی مدارس نظامیه را تاسیس کرد ؟ خواجه نظام الملک
- ۱۹- نظامیه های چه شهری معروف بودن ؟ بغداد
- ۲۰- دانشگاه های امروزی تقلیدی از کدام مدارس است ؟ نظامیه
- ۲۱- رصد خانه محل انجام چه کاری است ؟ محل تحقیق در باره ی ستارگان
- ۲۲- چه شهرهایی دارای رصد خانه بودند ؟ بغداد , اصفهان , ری
- ۲۳- معروفترین بیمارستان دوره ی اسلامی , چه بیمارستانی بود ؟ بیمارستانی بود که عضالدوله دیلمی در بغداد بنا کرده بود. که داروخانه نیز داشت.
- ۲۴- علوم و فنون چگونه به اروپا انتقال یافت ؟ به تدریج اروپاییان آثار علمی مسلمانان را ترجمه کردند. و با آنها آشنا شدند و علوم و فنون از سرزمین های اسلامی به اروپا انتقال یافت.
- ۲۵- کدام شهر دارای کتابخانه ی عظیمی بود ؟ شهر بخارا در زمان سامانیان کتابخانه ی عظیمی داشت.

← آشنایی با موقعیت جغرافیایی اصفهان

← آشنایی با اهمیت شهر اصفهان در دوره های مختلف تاریخی

← آشنایی با مکان های تاریخی و دیدنی شهر اصفهان

← آشنایی با نقشه ی گردشگری

درس یازدهم :
اصفهان , نصف جهان

- ۱- شهر اصفهان در چه موقعیت جغرافیایی قرار دارد ؟
در کوهپایه های زاگرس قرار دارد و رود زاینده رود از وسط آن عبور می کند.
- ۲- بعد از دو شهر تهران و مشهد پرجمعیت ترین شهر ایران کدام شهر است ؟ چه قدر جمعیت دارد ؟
اصفهان ؛ جمعیت آن حدود ۲ میلیون نفر است.
- ۳- نقشه گردشگری به چه نوع نقشه ای گفته می شود ؟
نقشه ای است که بر روی آن مکان های دیدنی و آثار تاریخی نشان داده می شود.
- ۴- اوج شکوفایی شهر اصفهان مربوط به چه دوره ای است ؟ دوره ی صفویه
- ۵- چه چیزهایی ثابت می کند شهر اصفهان از گذشته های دور اهمیت داشته است ؟ آثار به جا مانده ی تاریخی
- ۶- به چه دلیلی ، اصفهان به نصف جهان معروف شد ؟
در دوره ی صفویه به دلیل حمایت شاهان صفوی تعداد زیادی از صنعتگران ، معماران ، هنرمندان و دانشمندان به اصفهان آمدند و چنان آثار باشکوه و زیبایی به وجود آوردند که این شهر به نصف جهان معروف شد.
- ۷- چند اثر تاریخی و دیدنی شهر اصفهان را نام ببرید .
میدان امام (نقش جهان) - مسجد شیخ لطف ... - مسجد امام (مسجد جامع عباسی) - کاخ عالی قاپو
- ۸- بناهای تاریخی اطراف میدان نقش جهان را نام ببرید.
مسجد شیخ لطف ... - مسجد امام - کاخ عالی قاپو - بازار قیصریه
- ۹- مسجد شیخ لطف ... به فرمان چه کسی و به چه دلیلی ساخته شد ؟
به فرمان شاه عباس ساخته شد تا شیخ لطف ... که عالم بزرگی بود در آن نماز جماعت برگزار کند و به ترتیب و تدریس شاگردان بپردازد.
- ۱۰- کدام اثر تاریخی اصفهان دارای چهار ایوان در چهار جهت جغرافیایی است ؟ مسجد امام (مسجد جامع عباسی)
- ۱۱- مناره های مسجد امام چه ویژگی هایی دارند ؟
بیش از ۴۰ متر ارتفاع دارند داخل این مناره یا گلدسته های پلکان های مارپیچ وجود دارد که از آن بالا می رفتند تا اذان بگویند یا خبر رسانی کنند.

۱۲- همزمان با ساخته شدن مسجد امام چه معادنی در اطراف شهر اصفهان کشف شد ؟
معادن سنگ مرمر که از آن ها در بنای مسجد استفاده شد.

۱۳- کتیبه چیست ؟ **نوشته هایی بر روی سنگ کاشی و مانند آن است**

۱۴- کتیبه ها در مسجد امام در چه قسمت هایی دیده می شوند ؟ **بر روی گنبد ، محراب و مناره ها**

۱۵- در کتیبه های دوره ی اسلامی چه چیزهایی نوشته شده است ؟ **آیات قرآن ، دعا و نام امامان بزرگوار را با خطّ خوش نوشته اند.**

۱۶- در سقف مسجد امام از چه هنری استفاده شده است ؟ **گچ بری های تزئینی**

۱۷- شاه عباس در کاخ عالی قاپو به چه کارهایی می پرداخت ؟
شاه عباس در این مکان به امور کشور می پرداخت و دستورات لازم را صادر می کرد و در تالار های آن از مهمانان پذیرایی می کردند.

۱۸- از ایوان کاخ عالی قاپو چه استفاده ای می شد ؟
شاه و درباریان از ایوان این کاخ چوگان بازی ، جشن ها یا رژه های سربازان را در میدان نقش جهان تماشا می کردند.

۱۹- شهر اصفهان مرکز استان ... **اصفهان** ... است .

۲۰- میدان امام (نقش جهان) به فرمان ... **شاه عباس صفوی** ... در مرکز ... **شهر اصفهان** ... ساخته شده است . این میدان حدود ... **۵۰۰** ... متر طول دارد.

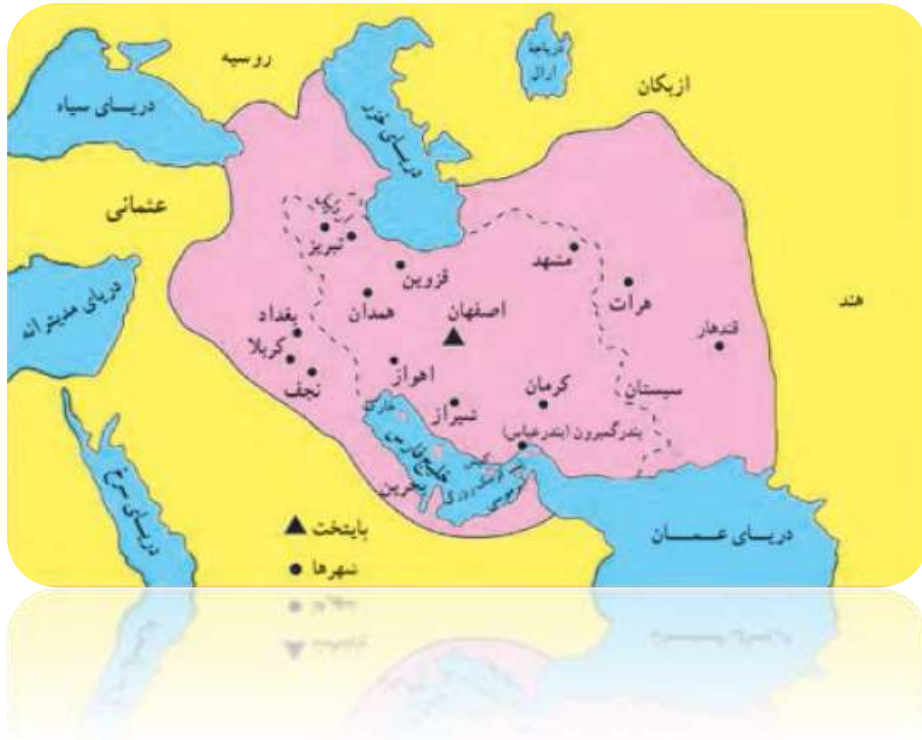
۲۱- ساخت مسجد شیخ لطف ا... حدود ... **۱۸ سال** ... طول کشید.

۲۲- یکی از نشانه های معماری اسلامی ... **گنبد** ... است.

۲۳- برخی کتیبه های مسجد امام به قلم ... **استاد علیرضا عباسی** ... خطّاط مشهور نوشته شده است.

۲۴- کاخ عالی قاپو در ... **شش** ... طبقه ساخته شده است و حدود ... **پنجاه** ... اتاق دارد.

۲۵- در تالارها و اتاق های کاخ عالی قاپور نقّاشی های مینیاتوری وجود دارد که کار استاد ... **رضا عباسی** ... می باشد.

← آشنایی با سلسله ی صفویه

← آشنایی با علل گسترش هنر و معماری در دوره ی صفویه

← آشنایی با سفرنامه نویسی

← آشنایی با دانشمندان و هنرمندان عصر صفوی

درس دوازدهم :

علل شکوفایی فرهنگ و هنر در

دوره ی صفویه

۱- در اوایل قرن دهم هجری اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران چگونه بود ؟

اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران نابسامان بود. حکومت قدرتمندی در کشور وجود نداشت و هر بخش آن در اختیار حکومتی بود.

۲- صفویان چگونه توانستند حکومتی قدرتمند و یکپارچه به وجود آورند ؟

آن ها مخالفان خود را در داخل کشور سرکوب کردند . همچنین با دشمنان قدرتمند خود مانند عثمانی ها در غرب و ازبکان در شرق جنگیدند و پیروزی هایی به دست آوردند.

۳- چند تن از هنرمندان ، دانشمندان و نویسندگان عصر صفویه را نام ببرید.

کمال الدین بهزاد ، علیرضا عباسی ، شیخ بهایی و علامه مجلسی

۴- پایتخت های صفوی کدام شهرها بودند ؟ تبریز ، قزوین ، اصفهان

۵- در دوره ی رونق تجارت در حکومت صفویه کالاهای صادراتی چگونه جابه جا می شدند ؟

هم از راه خشکی با کاروان ها و هم از راه دریا با کشتی فرستاده می شدند.

۶- کالاهای صادراتی مهم ایران در دوره ی صفویه را نام ببرید.

ابریشم ، پارچه های زربفت ، سنگ های قیمتی و خشکبار

۷- چه عاملی سبب شد در دوره ی صفویه کاروان ها با آسودگی سفر کنند ؟

برقراری امنیت در راه ها و شهرها به وسیله صفویان

۸- به چه مکان هایی « کاروانسرا » گفته می شد ؟

کاروانسراها محل استراحت و تأمین آذوقه ی مسافران و چهارپایانی بودند که راه های طولانی را از شهری به شهر دیگر طی می کردند .

۹- در آمد حکومت صفوی و مخارج شاه و درباریان از کجا تأمین می شد ؟

از راه مالیات هایی که از ولایات می گرفتند. کشاورزان ، بازرگانان و صنعتگران و همه ی مردم مجبور بودند بخشی از درآمد خود را به مأموران حکومت بدهند.

۱۰- سفرنامه چیست ؟

در گذشته بسیاری از جهانگردان ، دیده ها و شنیده ها و خاطرات خود را از سفرهایشان می نوشتند و گاهی با نقاشی نیز تصویر می کردند. به این نوشته ها سفرنامه می گویند.

۱۱- جهانگردان در گذشته به چه دلایلی به سفر می پرداختند ؟

برای آشنایی با شهرهای دیگر و مردمان آن ها یا به قصد زیارت یا تحصیل علوم دینی با همه ی رنج و مشقت سفر می کردند . گاهی نیز بعضی حکومت ها ، افرادی را به سفرهی دور و دراز به کشورهای دیگر روانه می کردند تا اطلاعاتی از آن کشورها به دست بیاورند.

۱۲- علل گسترش هنر و معماری در دوره ی صفویه چه بود ؟

حکومت قدرتمند و یکپارچه

رونق تجارت

برقراری امنیت در راه ها و شهرها

حمایت از هنرمندان

۱۴- مشهورترین پادشاه صفوی ... **شاه عباس اول** ... بود که شهر ... اصفهان ... را به پایتختی برگزید.

۱۵- صفویان مذهب ... **شیعه** ... را مذهب رسمی کشور اعلام کردند.

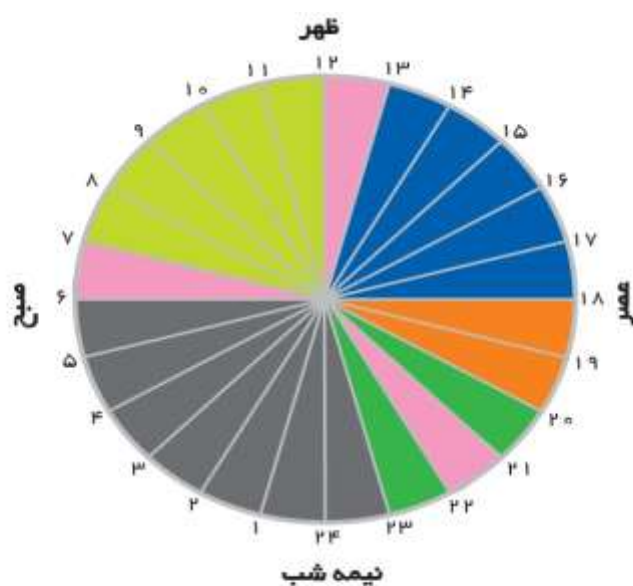
۱۶- صفویان از ... **عالمان دینی** ... و مراسم مذهبی حمایت می کردند و به ساختن مساجد علاقمند بودند.

۱۷- دشمنان قدرتمند صفویان در غرب ... **عثمانی ها** ... و در شرق ... **ازبکان** ... بودند.

۱۸- حاکمان صفوی به ویژه شاه عباس از هنرمندان ، ... **صنعتگران** ... و ... **دانشمندان** ... حمایت می کردند و پول زیادی براس ساختن بناهای باشکوه خرج می کردند.

۱۹- مؤسس سلسله ی صفویه ... **شاه اسماعیل** ... بود.

راهنما

۷ ساعت خواب
۲ ساعت بازی های رایانه ای
۵ ساعت تماشای تلویزیون
۲ ساعت انجام دادن تکالیف درسی
۵ ساعت مدرسه و رفت و آمد
۳ ساعت نماز و غذا خوردن

۷ ساعت خواب
۲ ساعت بازی های رایانه ای
۵ ساعت تماشای تلویزیون
۲ ساعت انجام دادن تکالیف درسی
۵ ساعت مدرسه و رفت و آمد
۳ ساعت نماز و غذا خوردن

← آشنایی با نمودار زندگی متعادل

← آشنایی با برنامه ی روزانه ی متعادل

← آشنایی با چگونگی ترسیم نمودار زندگی روزانه

← آشنایی با مضرات بازی های رایانه ای

درس سیزدهم :
برنامه ی روزانه ی متعادل

۱ - منظور از ضرب المثل « وقت طلاست » چیست ؟

فرصت و زمان زندگی ما بسیار با ارزش و گران بهاست و بایستی از آن استفاده ی مناسب کنیم ، از این رو به طلا که فلزی قیمتی است ، تشبیه شده است.

۲- اصلاح « وقت » یا « اوقات » را تعریف کنید.

زمان زندگی انسان به لحظه ها ، ثانیه ها ، روزها ، هفته ها و سال ها تقسیم شده است که در اصطلاح به آن « وقت » یا « اوقات » می گوییم .

۳- چگونه نمودار زمانی زندگی روزانه را ترسیم می کنیم ؟

ابتدا یک دایره رسم و آن را به ۲۴ قسمت تقسیم می کنیم. هر قسمت نشان دهنده یک ساعت در شبانه روز است . سپس فعالیت های یک شبانه روز خود را در نظر می گیریم و به همان میزان ، تعداد ساعات را روی نمودار جدا کرده و رنگ می زنیم.

۴- یک برنامه ی روزانه متعادل را با برنامه ی نا متعادل مقایسه کنید.

در یک برنامه متعادل استراحت و خواب ، درس خواندن ، عبادت کردن و تفریح و سرگرمی به اندازه ی کافی وجود دارد . اما به عکس در برنامه نا متعادل به بعضی از بخش های زندگی کم تر یا بیشتر از حد لازم توجه می شود.

۵- چرا باید بخشی از زندگی روزانه ی خود را به « عبادت » اختصاص دهیم ؟

زیرا همه ی ما نیاز داریم که از طریق نماز ، دعا و خواندن قرآن با خداوند ارتباط برقرار کنیم.

۶- چرا باید در یک برنامه متعادل ، استراحت و خواب کافی وجود داشته باشد ؟

زیرا دیر خوابیدن و کمبود خواب روی سلامتی جسم و روان ما تأثیرات بدی به جای می گذارد ف نیز کم خوابی موجب خستگی ، بد اخلاقی و کندی یادگیری می شود.

۷- در یک برنامه متعادل روزانه ، ساعات درس خواندن و کار کردن باید به اندازه ی کافی باشد ، یعنی چه ؟

یعنی فرد نه آن قدر تنبلی کند که درس یا کار را فراموش یا به آن ها کم توجهی کند و نه آن قدر در درس و کار غرق شود که هیچ وقتی برای تفریح ، ارتباط با خانواده و دوستان و خویشان نداشته باشد.

۸- چرا تفریح و سرگرمی برای انسان لازم است ؟

چون باعث می شود دوباره برای فعالیت های دیگر انرژی و نشاط پیدا کنیم.

۹- سخنی از حضرت علی بن ابی طالب (ع) درباره ی نتایج استفاده ی نادرست از فرصت های زندگی بنویسید.

حضرت علی (ع) فرموده اند : « از دست دادن فرصت موجود ندامت و اندوه است. »

۱۰- یک راه مناسب برای فهم بهتر این موضوع که آیا فعالیت های روزانه ما وقت کافی را به خود اختصاص داده اند یا خیر ، رسم ... نمودار زندگی روزانه ... است.

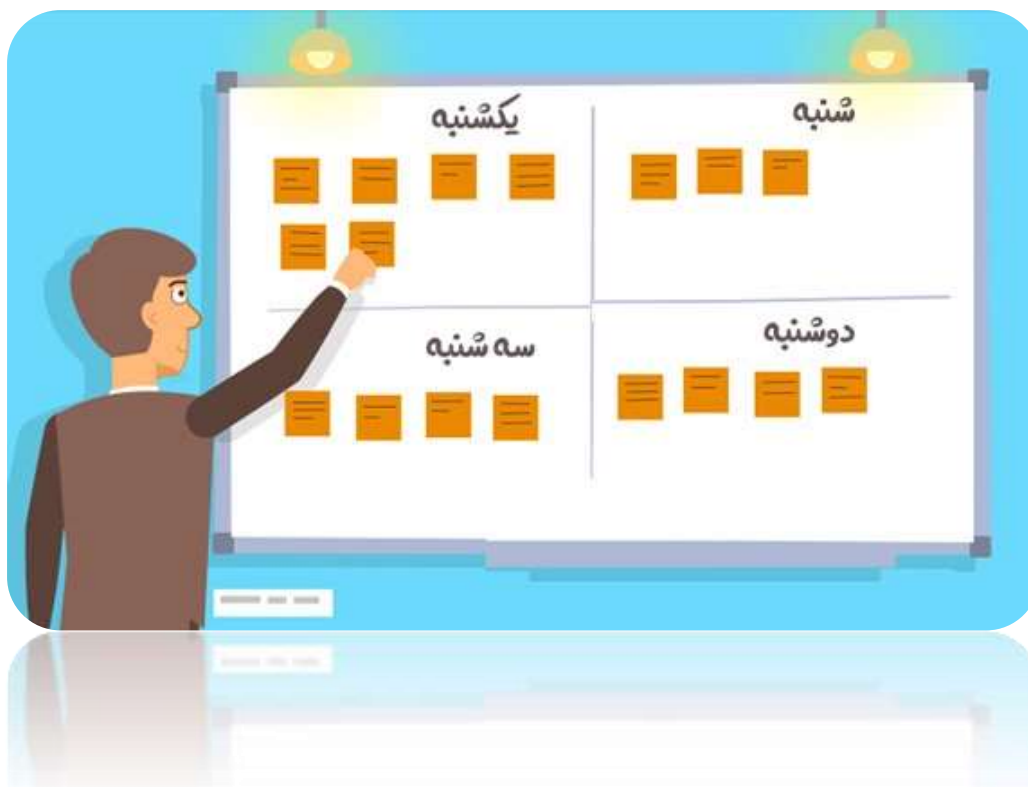
۱۱- همه ی ما نیاز داریم که از طریق ... نماز ... ، ... دعا ... و ... خواندن قرآن... با خداوند ارتباط برقرار کنیم و یا بخشی از زندگی روزانه خود را به این کار اختصاص دهیم.

فعالیت (۴)

حضرت علی بن ابی طالب (ع) فرموده اند : « از دست دادن فرصت موجود ندامت و اندوه است .»
الف (منظور از این عبارت چیست ؟ در کلاس گفت و گو کنید.

ب (این سخن امام (ع) را با خطّ خوش بنویسید و آن را با نقش های زیبا تزئین و به دیوار کلاس یا خانه تان نصب کنید.
منظور از این عبارت این است که باید برای اوقات و فرصت های زندگی خود ارزش قائل شویم و از آن ها برای انجام فعالیت های درست و مناسب استفاده کنیم ، چرا که در غیر این صورت ، برای شخص پشیمانی و غم به جا می ماند و زمان از دست رفته دیگر به عقب باز نمی گردد.

← آشنایی با مفهوم اوقات فراغت

← آشنایی با راه های استفاده از اوقات فراغت

← آشنایی با بازی های قدیمی

← آشنایی با مکان های عمومی برای گذراندن اوقات فراغت

درس چهاردهم :
برنامه ی ریزی برای اوقات فراغت

۱ - اوقات فراغت را تعریف کنید؟

انسانها، اغلب اوقات خود را برای انجام کار یا تحصیل یا وظایف و تکالیفی که بر عهده دارند صرف می کنند، به اوقاتی که فرد از این امور فارغ یا آسوده است، اوقات فراغت می گویند.

۲- فراغت چگونه زمانی است و معمولاً چگونه سپری می شود؟

فراغت زمانی است که پس از انجام کار یا تکالیف درسی، فرصت پیدا می کنیم تا به فعالیت های دلخواه خودمان مانند کارهای هنری، ورزش و بازی و سرگرمی های مفید یا آموختن مهارت های مختلف پردازیم.

۳- چه زمان هایی برای انجام فعالیت های دلخواه دانش آموزان مناسب است؟

برای دانش آموزان، روزهای تعطیل و همچنین تعطیلات تابستان فرصت خوبی برای انجام فعالیت های دلخواه است. برای استفاده از اوقات فراغت باید برنامه ریزی مناسب داشته باشیم تا بتوانیم بهترین و مفیدترین استفاده را از این اوقات ببریم.

۴- چند راه استفاده از اوقات فراغت را نام ببرید؟

شرکت در مجالس مذهبی - حضور در مشارکت های اجتماعی - پرداختن به هنر و سرگرمی - رفتن به مسافرت (سیر و سفر) - مطالعه و مهارت آموزی - بازی و ورزش

۵- چند نمونه از کارهایی را که در اوقات فراغت به تنهایی می توانید انجام دهید بنویسید؟

مطالعه یا حل کردن جدول، ساختن کاردستی، پرورش حیوانات یا جمع آوری مجموعه های سنگ و تمبر

۶- چند نمونه از کارهایی را که در اوقات فراغت بهتر است به صورت گروهی انجام دهید بنویسید؟

سفرهای زیارتی یا دیدار اقوام یا رفتن به گردشگاه ها را بهتر است همراه خانواده یا دوستان انجام دهیم.

۷- منظور از در نظر گرفتن شرایط و امکانات برای پر کردن اوقات فراغت چیست؟

ممکن است در محل زندگی ما برخی از امکانات وجود نداشته باشد یا پول کافی برای دسترسی به آن ها نداشته باشیم. در این صورت بهتر است از روش های دیگر که با امکانات و هزینه ی کمتری قابل انجام است، استفاده کنیم.

۸- چند نمونه از روش های پر کردن اوقات فراغت در گذشته را بنویسید؟

شرکت در مراسم و جشن ها، شرکت در مسابقات زورآزمایی و تیراندازی، مجالس نقالی و بازیهای گروهی

۹- چند بازی قدیمی را که از گذشته تا کنون در نواحی مختلف ایران رایج بوده اند را نام ببرید؟

قایم باشک (قایم موشک)، نون بیار کباب ببر، عمو زنجیرباف، الک و دولک، باد باده بازی و طناب بازی.

۱۰- تعدادی از مکانهای عمومی گذران اوقات فراغت را بنویسید؟

کتابخانه های عمومی - سالن های تئاتر و سینما - نمایشگاه ها - بوستان ها (پارک ها) - مجموعه های شهر بازی - اردوگاه ها - مجتمع های فرهنگی - هنری و ...

۱۱- چند مورد از رفتار های مناسب هنگام حضور در ورزشگاه ها را بنویسید؟

برای تهیه ی بلیت، نوبت را در صف رعایت کنیم.

از مسخره کردن یک تیم یا هواداران آن خودداری کنیم و فقط تیم مورد علاقه مان را تشویق کنیم.

از اموال عمومی حفاظت کنیم - با نظم و آرامش به سالن ها وارد یا خارج شویم.

با انتظامات یا کارکنان ورزشگاه همکاری کنیم و ...

۱۲- چند مورد از رفتار های مناسب حضور در بوستان ها (پارک ها) را بنویسید؟

روی چمن ها راه نرویم و فقط از پیاده روها استفاده کنیم

گل ها را نچینیم

زباله ها را در سطل های مخصوص بریزیم و ...

۱۳- برخی از مؤسسات و سازمان هایی که در امور اوقات فراغت فعالیت می کنند را نام ببرید؟

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان - سازمان دانش آموزی - سازمان فرهنگی هنری شهرداری - سازمان تربیت بدنی -

سازمان آموزش فنی و حرفه ای - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ...

← آشنایی با گروه ها , فعالیت های اجتماعی و انواع لباس

← آشنایی با تاثیر آب و هوا در نحوه ی پوشیدن

← آشنایی با لباس های محلی

← آشنایی با موزه ی مردم شناسی

درس پانزدهم :
انواع لباس

۱ - چه عواملی باعث تفاوت در نوع لباس پوشیدن می شود؟

موقعیت های مختلف - گروه های مختلف اجتماعی و شغلی - فصول مختلف سال - نواحی مختلف آب و هوایی - فرهنگ مختلف اقوام - رسوم مختلف مذهبی (مثلا مراسم حج) - مراسم مختلف عرفی (عروسی یا عزاداری).

۲- تفاوت لباس در موقعیت های مختلف را با چند مثال بیان کنید؟

لباس منزل ما با لباس مدرسه و با لباسی که در مهمانی می پوشیم، فرق دارد. وقتی می خواهیم ورزش کنیم از لباسهای ورزشی یا لباسهای راحت استفاده می کنیم. بعضی از لباسها را نیز در مراسم مختلف اجتماعی می پوشیم. برای مثال در مراسم عزاداری برای حضرت ابا عبدالله امام حسین (ع) لباس سیاه بر تن می کنیم.

۳- تفاوت لباس های گروه های اجتماعی و شغلی نشان دهنده چیست؟

لباسهای این گروه ها بسته به کار و نقش آنها در اجتماع، متفاوت است. ما می توانیم از روی لباس این گروه ها پی ببریم که شغل و حرفه ی این افراد چیست یا چه خدمتی به اجتماع می کنند.

۴- چرا در زمستان بیشتر از رنگهای تیره و در تابستان از رنگهای روشن استفاده می کنیم؟

چون رنگ های تیره نور خورشید را بیشتر جذب می کنند و رنگ های روشن نور خورشید را کمتر جذب می کنند.

۵- چرا در کشور ما پوشاک مردم در نواحی مختلف آب و هوایی از نظر شکل، جنس و رنگ با هم فرق می کند؟

در کشور عزیز و پهناورمان ایران، تنوع آب وهوایی وجود دارد. یعنی نوع آب و هوا در همه جا یکسان نیست. در بعضی جاها آب و هوا گرم و خشک، در بعضی جاها سرد، در بعضی مکانها گرم و مرطوب و در بعضی نواحی معتدل است که این باعث تفاوت در نوع پوشاک مردم مناطق مختلف کشور ما می شود.

۶- چند نمونه از اقوام ایرانی را که لباس مخصوص دارند نام ببرید؟

در کشور پهناور ما اقوام مختلفی مانند فارس، ترک، لر، گیلک، کرد، بلوچ و ... زندگی می کنند هر یک از این اقوام لباسهای مخصوص به خود دارند.

۷- چگونه در قدیم با دیدن یک فرد پی می بردند که او اهل کدام قسمت کشور است؟

لباسهای محلی در گذشته بیشتر مورد استفاده قرار می گرفته است به طوری که در قدیم هر کس از روی شکل لباس فرد دیگر می توانست حدس بزند که او اهل کدام منطقه ایران است.

۸- برخی از جلوه های لباسها، در طی زمان همچنان ثابت مانده اند یک مثال بزنید.

اگر در تصاویر دوره های مختلف تاریخی دقت کنیم، می بینیم که مردان همواره سرپوش داشته اند و این سرپوش تاج، انواع کلاه، عمامه، دستار و نظایر آن بوده است.

۹- پوشاک ما در تابستان و زمستان چه تفاوتهایی با هم دارد؟

در تابستان لباس های تازک، نخی و پنبه ای می پوشیم که گرمای بدن را به بیرون هدایت کند و بدن را خنک نگه دارد، اما در زمستان، لباس هایی ضخیم و پشمی می پوشیم که گرمای بدن را حفظ کند.

۱۰- به نظر شما چرا لباس های محلی را در موزه ی مردم شناسی حفظ و نگهداری می کنند؟

چون لباس های محلی ارزشمند هستند و بخشی از فرهنگ هر منطقه محسوب می شوند. از طریق لباس محلی، می توان مردم آن منطقه و آداب و رسوم آنها را شناخت. با حفظ و نگهداری لباس های محلی، در واقع فرهنگ و هویتمان را حفظ می کنیم.

۱۱- پوشاک مردم در نواحی مختلف آب و هوایی از نظر ... شکل ... ، ... جنس ... و ... رنگ ... با هم فرق می کند.

۱۲- امروزه لباس های محلی اغلب در ... مراسم ... یا ... جشن های خاص ... پوشیده می شوند.

۱۳- در موزه ی ... مردم شناسی ... می توانیم انواع لباس های محلی را مشاهده کنیم.

۱۴- در زمان های گذشته گروه های مختلف اجتماعی مانند ... شاهزادگان ، ... روحانیون ... و ... نظامیان ... لباس های مخصوص به خود می پوشیدند.

← آشنایی با تولید لباس در گذشته و حال

← آشنایی با مفهوم تولید انبوه

← آشنایی با خط تولید

← آشنایی با معیارهای انتخاب لباس هنگام خرید

درس شانزدهم :
لباس از تولید تا مصرف

۱- در گذشته بیشتر مردم لباس خود را چگونه تهیه می کردند؟

در گذشته بیشتر مردم برای تهیه لباس به خیاط مراجعه می کردند و خیاط نیز اندازه آنها را می گرفت و با پارچه ای که مشتری ها به او می دادند و به سلیقه آنها، لباسی برایشان می دوخت.

۲- امروزه بیشتر مردم لباس خود را چگونه تهیه می کنند؟

امروزه بیشتر مردم پوشاک مورد نیاز خود را به صورت آماده از فروشگاه های مختلف می خرند.

۳- کارگاه های تولید لباس چرا به وجود آمدند؟

با گذشت زمان و افزایش جمعیت، چون دیگر یک یا چند خیاط نمی توانستند نیازهای تعداد زیادی از مردم را برآورده کنند، کم کم کارگاه های تولید لباس به وجود آمدند. در این کارگاه ها انواع لباس به تعداد زیاد تولید می شود.

۴- تولید انبوه چیست؟

به تولید کالا به یک شکل و تعداد زیاد "تولید انبوه" گفته می شود.

۵- پارچه مورد نیاز برای کارگاه های تولید لباس چگونه تولید می شود؟

پارچه از نخ درست می شود. نخ ممکن است طبیعی یا مصنوعی باشد. پس از تولید نخ در کارخانه های نخ ریزی، نخ ها به کارخانه پارچه بافی (نساجی) فرستاده می شود.

۶- صاحبان کارگاه های تولید لباس پارچه را از چه کسانی می خرند؟ از عمده فروشان

۷- در کارگاه های تولید لباس برش کار چه وظیفه ای بر عهده دارد؟

برش کار از روی الگوهایی که دارد پارچه ها را می برد الگو ها برای افراد با قد و وزن مختلف در اندازه های مختلف تهیه شده و اندازه ها با شماره مشخص می شود .

۸- خیاط ها در کارگاه های تولید لباس چگونه وظایف را بین خود تقسیم می کنند؟

هر یک از خیاط هایی که در کارگاه هستند، یک بخش از لباس را می دوزند. برای مثال یک نفر فقط آستین می دوزد و لباسها را به دیگری می دهد. نفر بعدی یقه ها را متصل می کند. فرد دیگری دگمه و زیپ به لباس می دوزد.

۹- خط تولید چیست؟

همه کسانی که در کارگاه مشغول به کار هستند، بخشی از کار تولید را انجام می دهند تا کالا به صورت نهایی آماده شود. به این همکاری "خط تولید" گفته می شود.

۱۰- لباسی که انتخاب می کنیم باید با باورهای دینی ما تناسب داشته باشد یعنی چه؟

لباس باید پوشش مناسب را برای یک زن یا مرد مسلمان در حضور افراد نا محرم و در اجتماع فراهم کند. رعایت حجاب و عفاف موجب وقار و متانت شخص می شود.

۱۱- در هنگام خرید لباس به چه چیزهایی باید توجه کرد؟

در هنگام خرید باید لباسی را انتخاب کنیم که هم جنس آن خوب باشد و هم از نظر قیمت مناسب باشد. یعنی با بودجه ما تناسب داشته باشد.

۱۲- بودجه چیست؟

بودجه یعنی مقدار پولی که می توانیم برای انجام یک کار یا خرید یک چیز بپردازیم.

۱۳- بهتر است به چه نکاتی ، قبل و در هنگام تهیه و خرید لباس توجه کنیم ؟

برای خرید آن پول توجیبی مان را پس انداز کنیم.

در شست و شوی لباس ها با خانواده همکاری کنیم.

در هنگامی که ضرورت ندارد لباس جدید نخریم و با تعمیر لباس های قدیمی از آن استفاده کنیم.

لباس های ایرانی بخریم و بپوشیم و آن را متناسب با باورهای دینی انتخاب کنیم.

در هنگام خرید لباس پرس و جو کرده و قیمت ها را مقایسه کنیم و متناسب با بودجه ی خود خرید کنیم.

۱۴- مغازه دارها ، لباس ها را با مبلغی بیش تر از آن چه کار از کارگاه تولیدی خریده اند ، به مردم می فروشند. چرا ؟

این سود برای تأمین هزینه هایی نظیر اجاره مغازه ، حقوق کارکنان ، پرداخت قبوض آب و برق و گاز و اداره ی زندگی فرد مغازه دار است.

← آشنایی با مفهوم دریاچه ، دریا ، اقیانوس

← آشنایی با ویژگی های دریای خزر

آشنایی با ویژگی های خلیج فارس

← آشنایی با ویژگی های دریای عمان

درس هفدهم :

ویژگی های دریا های ایران

۱- ایران از چه جهت های جغرافیایی به دریا دسترسی دارد؟ **از شمال و جنوب**

۲- دریا و اقیانوس چیست؟

دریاها گودال های پر از آبی هستند که به اقیانوس ها راه دارند. اقیانوس ها پهنه های بسیار بزرگ آبی کره زمین هستند.

۳- چرا دریای خزر در واقع یک دریاچه می گویند؟

دریای خزر در واقع یک دریاچه است؛ چون به اقیانوس راهی ندارد.

۴- چرا به دریاچه خزر دریا می گویند؟

به آن دریا می گویند چون وسعت آن بسیار زیاد است و در واقع بزرگترین دریاچه جهان است.

۵- دریای خزر در طول تاریخ چه نام هایی داشته است؟

دریای خزر در طول تاریخ نام های گوناگونی مانند دریای گیلان، دریای مازندران، دریای قزوین، دریای گرگان و ... داشته است. در

نقشه های خارجی این دریا کاسپین نامیده می شود.

۶- عمق دریای خزر در شمال و جنوب آن چگونه است؟

عمق دریای خزر در نواحی شمالی آن بسیار کم است به طوری که در بعضی نواحی به کمتر از ۱۰ متر می رسد اما در نواحی

جنوبی نزدیک به ایران، عمق آن بیش از ۱۰۰۰ متر است.

۷- رودهایی که از ایران به دریا خزر می ریزند چه چیزی را به وجود آورده اند؟

رودهایی که از ایران به این دریا می ریزند، جلگه حاصلخیزی را در طول ساحل دریا به وجود آورده اند.

۸- چند رود که به دریای خزر می ریزند، نام ببرید. **سفید رود - چالوس - هراز - گرگان**

۹- دریای خزر، ایران را به کدام کشورها مربوط می کند؟ **ترکمنستان - قزاقستان - روسیه - آذربایجان**

۱۰- خلیج را تعریف کنید. به پیشروی آب دریا ها در خشکی خلیج می گویند.

۱۱- خلیج فارس از پیشروی آب کدام دریاها در کدام خشکی ها به وجود آمده است؟

خلیج فارس از پیشروی آب دریای عمان و اقیانوس هند در خشکی های ایران و عربستان به وجود آمده است .

۱۲- ساحل خلیج فارس در داخل خاک ایران از کجا تا کجا است؟

ساحل خلیج فارس از دهانه اروند رود تا بندر عباس امتداد یافته است.

۱۳- خور چیست و برای چه چیزی مناسب است؟

در کناره های خلیج فارس بریدگی های عمیقی وجود دارد که ساکنان اطراف به آن ها خور می گویند و خورها برای ایجاد بندر و پهلو گرفتن کشتی ها بسیار مناسب هستند.

۱۴- ساحل دریای عمان در داخل خاک ایران از کجا تا کجا است؟ ساحل دریای عمان از بندر عباس تا بندر گواتر امتداد دارد.

۱۵- دریای عمان به کدام اقیانوس راه دارد؟ به اقیانوس هند

۱۶- تنگه چیست؟ به آبراهه ای که دو دریا را به هم وصل می کند، تنگه می گویند.

۱۷- نام تنگه ای که خلیج فارس را به دریای عمان مربوط می کند، چیست؟ تنگه هرمز

۱۸- چند رود که به دریاها ی جنوب می ریزند، نام ببرید.

اروند رود - جراحی - رود هندیجان - رود مُند - رود شور - رود سرباز

۱۹- جزیره های کشور ما در خلیج فارس را نام ببرید و بگویید بزرگترین جزیره کدام است؟

خارکو - خارک - لاوان - هندورابی - کیش - فرور - بنی فرور - سیری - تنب کوچک - تنب بزرگ - ابوموسی -

قشم که قشم بزرگترین جزیره است

۲۰- ایران از طریق خلیج فارس با کدام کشورها همسایه است؟

امارات ، قطر ، عربستان ، کویت ، عراق

۲۱- تعدادی از منابع تاریخی نام خلیج فارس در آنها ذکر شده است را نام ببرید.

کتیبه داریوش پادشاه هخامنشی - کتاب های دانشمندان و جغرافی دانان مسلمان چون ابوریحان بیرونی - نقشه های اروپاییان از

عصر اکتشافات جغرافیایی

۲۲- تفاوت خلیج فارس و دریای عمان را بنویسید .

الف : شوری آب خلیج فارس از دریای عمان بیشتر است .

ب : عمق خلیج فارس از دریای عمان بسیار کمتر است . خلیج فارس به طور متوسط ۳۰ متر عمق دارد. اما عمق دریای عمان به

سمت اقیانوس هند بیشتر است و در اطراف چابهار به حدود ۳۰۰۰ متر می رسد .

پ: در خلیج فارس جزیره های بزرگ و کوچکی سر از آب بیرون آورده اند که بسیاری از آنها متعلق به ایران است .

درس هجدهم :
دریا نعمت خداوندی

← آشنایی با مفهوم انبار نفت جهان

← آشنایی با ماهی های دریای خزر و دریاهای جنوب

← آشنایی با مشاغلی که دریا ایجاد می کند.

← درک علت حفاظت از دریا

۱- آیه ۱۴ سوره ی نحل چه چیزی را به عنوان نعمت یادآوری می کند؟ دریا را به عنوان نعمت یادآوری می کند.

۲- یکی از مهمترین دلایل اهمیت خلیج فارس چیست و چرا به آن انبار نفت جهان می گویند؟

زیرا منابع سرشار نفت و گاز در این منطقه بسیار زیاد است. مقدار این منابع در خلیج فارس به قدری زیاد است که به این منطقه انبار نفت جهان می گویند.

۳- نفت و گاز از کدام قسمت های خلیج فارس استخراج می شود؟

نفت و گاز از کف خلیج فارس در ناحیه کم عمق نزدیک به ساحل استخراج می شود.

۴- نفت کشورهای خلیج فارس چگونه به سایر کشور ها انتقال پیدا می کند؟

همه روزه نفتکشهای عظیمی از خلیج فارس و تنگه هرمز عبور می کنند و نفت کشورهای نفت خیز را به سایر کشورهای جهان انتقال می دهند.

۵- در دریای های ایران چند نوع ماهی وجود دارد و چه فوایدی دارند ؟

در دریاهای ایران صد ها نوع ماهی زندگی می کنند که هر یک ارزش غذایی و طعم خاصی دارند و بعضی هم زینتی هستند.

۶- دریای خزر بزرگترین منبع چه نوع از ماهیان است؟ دریای خزر بزرگترین منبع ماهیان خاویاری در جهان است.

۷- به کدام ماده غذایی مروارید سیاه گفته می شود؟

خاویار یا تخم ماهیان خاویاری دریای خزر به مروارید سیاه مشهور و از گرانترین غذاهای جهان است.

۸- صید ماهی در دریای خزر از چه زمانی تا چه زمانی ممنوع است؟

صید ماهی در دریای خزر از اوایل بهار تا اوایل پاییز ممنوع است

۹- چرا صید ماهی در دریای خزر از اوایل بهار تا اوایل پاییز ممنوع است؟ زیرا این زمان زمان تخم ریزی ماهیان این دریا است .

۱۰- ماهیگیری در دریاهای ایران چگونه انجام می شود؟

برای ماهیگیری در آبهای اطراف سواحل از کشتیها و لنجهای کوچک استفاده می شود اما صیادان برای ماهیگیری در آبهای عمیق به کشتیهای مجهز نیاز دارند. در این کشتیها لوازم پیشرفته ماهیگیری و سردخانه وجود دارد.

۱۱- ماهی های دریای خزر را نام ببرید؟

کولی - سفید - سوف - کپور - کفال - کیلکا - ماهیان خاویاری (تاس ماهی - اوزون برون - دراکول - فیل ماهی)

۱۲- آبزبان خوراکی خلیج فارس و دریای عمان را نام ببرید؟

ماهی سرخو - سنگسر - حلوا - قباد - شوریده - زبیده - میگو

۱۳- کنسرو ماهی چگونه تهیه می شود؟

ماهی ها را پس از صید با کامیون های یخچال دار کارخانه کنسرو سازی ماهی حمل می کنند در آنجا ماهی را به قطعات بزرگ برش می دهند و در دیگ های مخصوص می ریزند تا در مدت معینی بپزد، بعد دستگاه خودکار، تکه های پخته شده را درون قوطی می ریزد و نمک و روغن به آن اضافه می کند، هوای قوطی ها نیز خارج می شود تا فاسد نشوند.

۱۴- در شهرهای بندری مردم بیشتر به چه شغل هایی مشغولند؟

در شهرهای بندری علاوه بر ماهیگیری و صیادی عده ای از مردم به بارگیری و باراندازی کالاهای کشتی ها مشغولند. در این مناطق انبارهایی نیز برای نگهداری کالاها به وجود آمده است و برخی از مردم به شغل انبارداری مشغولند و همچنین عده ای از مردم در کارخانه های کشتی سازی و لنج سازی یا مراکز تعمیر آن ها مشغول هستند .

۱۵- در اطراف کدام شهرها کارخانه های کشتی سازی و لنج سازی وجود دارد چند نمونه را نام ببرید؟

در اطراف بندرعبّاس، بوشهر و چابهار در جنوب و نکا در سواحل دریای خزر نمونه ای از این مراکز هستند.

۱۶- نقش دریا در صنعت گردشگری ایران چگونه است؟

همه ساله عده زیادی از مردم کشور ما برای تفریح و گذراندن تعطیلات تابستان به سواحل شمالی ایران سفر می کنند. سواحل زیبای جنوبی ایران و جزایر کیش و قشم و بندرعبّاس و چابهار نیز برای گردشگری در فصل زمستان مناسب هستند و مسافران از دریا، بناهای تاریخی و بازارهای این نواحی دیدن می کنند.

۱۷- چند گونه از موجودات با ارزشی که در خلیج فارس و دریای عمان زندگی می کنند را نام ببرید؟

خلیج فارس و دریای عمان از بزرگترین زیستگاههای موجودات دریایی هستند. ماهی های تزئینی، مرجان ها، صدف ها و لاک پشتهای کمیاب و پستاندارانی چون دلفین ها و نهنگ ها در آن ها زندگی می کنند.

درس نوزدهم : همسایگان ما

- ← آشنایی با مفهوم مرز و نحوه ی مشخص کردن مرز بین دو کشور
- ← آشنایی با شباهت ایران با همسایگانش
- ← آشنایی با انواع روابط بین کشور عزیزمان ایران و همسایگان
- ← آشنایی با فرق پاسپورت و ویزا

۱ - مرز را تعریف کنید؟ مرز یک خط مشخص است که کشوری را از کشور دیگر جدا می کند.

۲- مرز بین دو کشور چگونه تعیین می شود؟

برای تعیین مرز، ابتدا کشورها بر سر خطوط مرزی به توافق می رسند و مابین خود خطوطی را معین می کنند سپس نقشه کشها، با دقت نقشه هایی از مرزها ترسیم می کنند. در مرحله بعد بر طبق آن نقشه، روی زمین در محل، خطوط مرزی علامت گذاری می کنند. این علامتها معمولاً میله ها یا تیرک هایی است که در زمین فرو می کنند.

۳- پاسگاه های مرزی چه وظیفه ای به عهده دارند؟

در این پاسگاه ها، افرادی مشغول دیده بانی و حفاظت از مرزها هستند تا عبور غیر قانونی از مرز صورت نگیرد. مرزبانان پرتلاش از این راه به کشور خدمت می کنند.

۴- خط مرزی تنها روی زمین نیست، یعنی چه؟

خط مرزی تنها روی زمین نیست. بلکه فضای بالای مرز زمینی هم جزء آن است. یعنی در بالای مرزهای زمینی، یک دیوار فرضی وجود دارد.

۵- خلبانان در هنگام عبور از مرز هوایی یک کشور چه باید بکنند؟

خلبانان در هنگام عبور از مرز هوایی یا آسمان یک کشور باید به آن کشور اطلاع بدهند و برای ورود از آنها اجازه بگیرند.

۶- ایران با کدام کشور طولانی ترین مرز را دارد؟ با عراق که ۱۴۵۸ کیلومتر است.

۷- کوتاهترین مرز ایران با کدام کشور است؟ با ارمنستان که ۳۵ کیلومتر است.

۸- چگونه پدیده های طبیعی مرز بین کشورها را به وجود می آورند؟

گاهی یک پدیده طبیعی مانند رودخانه، کوه، بیابان و دریاچه بین دو کشور قرار دارد و از همان پدیده ها برای تعیین مرز استفاده می کنند. مثلاً ارتفاعات آرات بخشی از مرز ایران و ترکیه را تشکیل می دهد.

۹- رودهای مرزی ایران را نام ببرید و بگویید هر رود ایران را از کدام کشور جدا می کند؟

رود اترک که بخشی از مرز ایران و ترکمنستان است .

رود ارس که بخشی از مرز ایران با کشور های آذربایجان و ارمنستان و ترکیه است . رود اروند که بخشی از مرز ایران و عراق است.

۱۰- کدام کشورها از طریق دریا با ما همسایه هستند؟ نام ببرید؟ کویت - عربستان - قطر - امارات و عمان

← آشنایی با مفهوم با موقعیت جغرافیایی کشور ترکیه و افغانستان

← آشنایی با زبان , دین و پایتخت کشور ترکیه و افغانستان

← آشنایی با شهرهای مهم و مکان های تاریخی کشور ترکیه و افغانستان

← آشنایی با واحد پول , حدود جمعیتی و مساحت کشور ترکیه و افغانستان

درس بیستم :
مطالعه ی موردی

۱- ترکیه به کدام کشورها و دریاها دسترسی دارد؟

ترکیه به دریای سیاه و دریای مدیترانه و دریای مرمره و اژه دسترسی دارد و همچنین با کشور های سوریه، عراق، ایران، ارمنستان، گرجستان و بلغارستان همسایه است.

۲- افغانستان به کدام کشورها و دریاها دسترسی دارد؟

افغانستان به دریا راه ندارد و با کشور های ایران، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان، چین و پاکستان همسایه است.

۳- به نظر شما کدام کشور ترکیه و افغانستان موقعیت مکانی بهتری دارد؟ چرا؟ ترکیه زیرا به چهار دریا دسترسی دارد.

۴- آب و هوا ترکیه و افغانستان را با هم مقایسه کنید؟

ترکیه بیشتر آب و هوای سرد و کوهستانی دارد زیرا بر روی فلات آناتولی قرار دارد. ترکیه در قسمت سواحل از آب هوای ملایم و مرطوب بر خوردار است اما افغانستان زمستان های سرد و تابستان های گرم دارد.

۵- جمعیت ترکیه و افغانستان را با هم مقایسه کنید.

ترکیه ۷۳ میلیون جمعیت دارد که بیش از نیمی از آن ها شهر نشین هستند و افغانستان ۳۰ میلیون نفر جمعیت دارد که کمی بیش از ۲۰ درصد آن ها شهر نشین هستند.

۶- از نظر فرهنگی (دین، زبان، بناهای تاریخی) ترکیه و افغانستان را با هم مقایسه کنید.

*دین رسمی هر دو کشور اسلام است.

*زبان مردم ترکی، ترکی استانبولی و زبان مردم افغانستان فارسی دری و پشتو است.

*از بنا های تاریخی ترکیه مسجد ایا صوفیه و مسجد سلطان احمد را می توان نام برد و از بناهای تاریخی افغانستان مسجد آبی در مزار شریف و درّه بامیان و مناره جم را می توان نام برد.

۷- چرا با آن که در افغانستان بناهای تاریخی و مکان های دیدنی وجود دارد، در این کشور گردشگری رونقی ندارد؟

زیرا حدوداً از سی سال پیش تا به حال مردم افغانستان جنگ های زیادی را دیده اند. ابتدا اشغال افغانستان توسط شوروی سابق سپس جنگ های داخلی و بعد ظهور طالبان و در ادامه اشغال شدن توسط نیروهای آمریکایی که باعث شده این کشور امنیت و ثبات اقتصادی نداشته باشد.

۸- به نظر شما چرا عده ای از مردم کشور افغانستان به کشورهای دیگر از جمله ایران مهاجرت کرده اند؟

سالهای طولانی جنگ و نبود امنیت و از بین رفتن زیر بناهای اقتصادی این کشور باعث شده که بسیاری از مردم این کشور برای یافتن کار و زندگی بهتر به کشورهای همسایه مهاجرت کنند.

۹- ترکیه و افغانستان چه اشتراکاتی با هم دارند؟

در هر دو کشور ترکیه و افغانستان مسلمانان زیادی وجود دارد و شاعران، نویسندگان و دانشمندان و بناهای تاریخی زیادی در هر دو کشور وجود داشته است.

همچنین بیشتر نواحی هر دو کشور کوهستانی است.

۱۰- شما برای مردم افغانستان چه آرزویی دارید؟

آرزو می کنم آرامش و امنیت به این کشور بازگردد و بتوانند کشور خودشان را آباد و پیشرفته کنند.

← آشنایی با مفهوم استعمار , استعمارگر و مستعمره

← آشنایی با علت های تغییر و تحول در اروپا

← آشنایی با زمان آغاز استعمار گری

← آشنایی با نفوذ استعمار در ایران

درس بیست و یکم :
استعمار چیست ؟

۱- چهار قرن پیش اروپاییان چه محصولاتی را و از چه طریقی از مسلمانان خریداری می کردند؟

اروپاییان از طریق دریای مدیترانه و شمال آفریقا، محصولات نظیر شکر، قهوه، کاغذ، قطب نما، داروی گیاهی و ادویه را از مسلمانان خریداری می کردند.

۲- علوم و فنون مسلمانان چگونه به اورپا رسید؟

حدود چهار قرن پیش، تجارت و داد و ستد میان اروپاییان و مسلمانان گسترش یافته بود در این رفت و آمدها، علوم و فنون مسلمانان مورد توجه آنها قرار می گرفت. اروپاییان کتاب های پزشکی جهان اسلام و بسیاری کتاب های دیگر علوم اسلامی را به زبان خودشان ترجمه کردند و توانستند از این علوم استفاده کنند. به تدریج علوم و فنون مسلمانان از طرق مختلف به اروپا انتقال یافت.

۳- دو نمونه از اختراعات آن دوره در اروپا را نام ببرید؟

اختراع دستگاه چاپ به وسیله گوتنبرگ و تلسکوپ به وسیله گالیله

۴- علوم جغرافیا و ستاره شناسی چه کمکی به اروپاییان کرد؟

این دو علم در شناخت سرزمین ها و راه های دریایی و تجارت به اروپاییان کمک کرد.

۵- اروپاییان چگونه در دریانوردی پیشرفت کردند؟

اروپاییان از نقشه هایی که جغرافی دانان مسلمان از جهان ترسیم کرده بودند، قطب نما و شیوه های کشتی سازی آنها استفاده کردند و توانستند کشتی های محکم تر و پر سرعت تری بسازند و در دریانوردی مهارت پیدا کنند.

۶- اروپاییان با پیشرفت در دریانوردی به چه فکری افتادند؟

آنها به این فکر افتادند که سرزمین های جدیدی را کشف کنند.

۷- مردم کدام دو کشور اروپایی پیشگامان کشف سرزمین های جدید بودند؟

پرتغالی ها و اسپانیایی ها پیشگام بودند. آنها توانستند در طی سالها با کشتی های متعدد، قاره آفریقا را دور بزنند. به شرق آسیا بروند و بعد قاره ی آمریکا را نیز کشف کنند.

۸- اروپاییان پس از ورود به سرزمین ها جدید چه می کردند؟

راه برای هجوم دولتهای قدرتمند اروپایی به آن سرزمینها باز می شد. آن ها این سرزمینها را میان خود تقسیم می کردند. ساکنان بومی آن ها را می کشتند یا به صورت برده در می آوردند و منابع و ثروتهای آن ها را غارت می کردند.

۹- استعمار چیست؟

اگر کشوری به بهانه آباد کردن در کشورهای دیگر دخالت و نفوذ کند تا منابع و ثروت آن کشور را غارت کند، به آن استعمار می گویند.

۱۰- مستعمره چیست؟

به سرزمین هایی که استقلال سیاسی و اقتصادی نداشته باشند و تابع حکومت استعمارگر باشند، مستعمره می گویند.

۱۱- دو شیوه استعمار را بنویسید؟

گاهی به سرزمین های دیگر حمله نظامی کرده و آنها را اشغال کرده اند تا منابع آن کشور را غارت کنند. گاهی نیز سعی کرده اند از کشورهای دیگر امتیازاتی بگیرند یا روابطی با آنها برقرار کنند که به نفع خودشان باشد.

۱۲- انقلاب اسلامی ما با استعمارگران چه کرد؟

تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی استعمارگران به شیوه های مختلف در کشور ما نفوذ کرده بودند. انقلاب اسلامی دست بیگانگان را از کشور کوتاه کرد.

۱۳- بیشتر نفوذ و دخالت بیگانگان در کشور ما در چه دوره ای اتفاق افتاد؟

بیشتر نفوذ و دخالت بیگانگان در کشور ما در دوره حکومت های قاجاریه و پهلوی بوده است.

۱۴- نمونه هایی از امتیازات و دخالت های بیگانگان در کشور ما را بنویسید؟

طبق عهدنامه های گلستان و ترکمانچای بخشهایی از شمال کشور ایران جدا و به روس ها داده شد. برای مثال، باکو، شیروان، نخجوان و قفقاز.

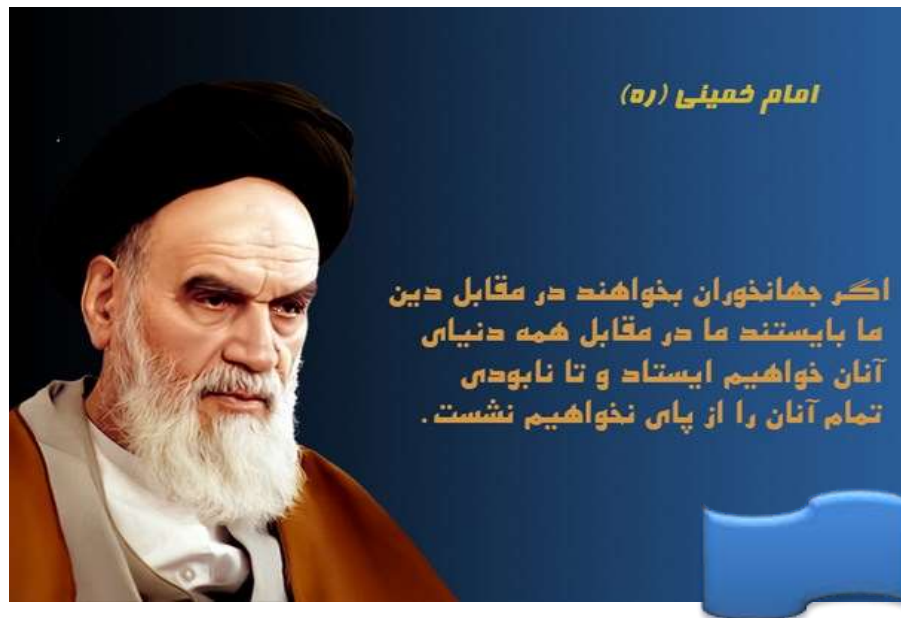
طبق قرارداد رویتز حق احداث راه آهن و بهره برداری از معادن و منابع جنگل ها و قنات های ایران به مدت ۷۰ سال به انگلیسی ها داده شد.

طبق یک قرارداد روس و انگلیس ایران را بین خود تقسیم کردند. مناطق شمال تا مرکز ایران تحت نفوذ روسیه و مناطق جنوبی تحت نفوذ انگلیس قرار گرفت.

انگلیسی ها رضاخان را به قدرت رساندند و او را شاه کردند تا دست نشانده آنها باشد و هر کاری به او بگویند، انجام دهد.

طبق قراردادهایی با دولت انگلیس، این کشور از نفت ایران بهره می برد و نفت متعلق به خود ما نبود.

آمریکا، محمدرضا شاه پهلوی را به قدرت رساند تا او برنامه هایی را که آمریکا می خواست، در ایران پیاده کند.

← آشنایی با دولت های استعمارگر

← درک علت استعمار ایران توسط بیگانگان

← آشنایی با شخصیت هایی که در ایران با استعمارگران مبارزه کردند.

← آشنایی با مفهوم ملی شدن صنعت نفت

درس بیست و دوم :

مبارزه ی مردم ایران با استعمار

۱- دولتهای قدرتمند در ایران بر سر چه چیزی با یکدیگر رقابت داشتند؟

دولتهای قدرتمند بر سر نفوذ در ایران با یکدیگر رقابت می کردند

۲- چه چیزی اجازه دخالت به بیگانگان در ایران را می داد؟

حکومتهای نالایق در ایران به بیگانگان اجازه دخالت و نفوذ می دادند.

۳- مردم ایران در مقابل استعمارگران چه می کردند؟

مردم کشور ما همواره با استعمارگران مبارزه می کردند. از هر منطقه کشور ما انسانهای بزرگ و فداکاری برخاستند و برای کوتاه

کردن دست بیگانگان از کشور تلاش کردند و در این راه رنج زیادی را تحمل کردند. حتی از جان خود گذشتند.

۴- چند شخصیت بزرگ را که با استعمار در ایران مبارزه کردند نام ببرید؟

امیر کبیر - میرزا کوچک خان - رئیس علی دلواری - دکتر مصدق - آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی - سید حسن مدرس - شیخ

محمد خیابانی - امام خمینی

۵- پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری چه کسی بود؟ امام خمینی (ره)

۶- روز ملی شدن صنعت نفت چه روزی است ؟ چرا این روز تعطیل رسمی است ؟

29 اسفند روز ملی شدن صنعت نفت است . درچنین روزی ر سال ۱۳۲۹ مجلس شورای ملی شدن صنعت نفت را تصویب کرد تا

دست بیگانگان را از نفت ایران کوتاه کند . (قبل از آن دولت انگستان با به دست گرفتن استخراج نفت در ایران ، سرمایه ی ملی ما

را غارت می کردند).

۷- رهبر ملی و مذهبی که باعث ملی شدن صنعت نفت شدند را بنویسید . دکتر محمد مصدق و آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی

۸- اقدامات امیر کبیر را بنویسید . تاسیس مدرسه ی دارالفنون - انتشار روزنامه ی وقایع اتفاقیه - تاسیس چند کارخانه - کوتاه

کردن دست بیگانگان از امور داخلی ایران

۹- نام اصلی امیر کبیر را بنویسید . میرزا تقی خان فراهانی معروف به امیر کبیر که صدراعظم ناصرالدین شاه بود.

۱۰- رئیس علی دلواری و میرزا کوچک خان به مبارزه یا چه کسانی پرداختند ؟ رئیس علی با نیروهای انگلیس که به جنوب ایران

نفوذ کرده بودند. به مبارزه پرداخت و میرزا کوچک خان به مبارزه با قوای روس و انگلیس پرداخت و از رشت قیام کرد.

جواب فعالیت های درس :

فعالیت ۱ : شرح حال شخصیت های این درس را بخوانید. چه ویژگی های مشترکی در همه ی آنها وجود دارد؟

- وطن دوستی
- دینداری
- استعمار ستیزی
- شهادت طلبی
- غیرت
- شجاعت
- بیگانه ستیزی

فعالیت ۱: از مطالعه ی این سرگذشت ها چه نتیجه ای می گیرید؟

باید در برابر دشمنانِ وطن مقاومت کنیم و به آنها اجازه ی تجاوز به آب و خاک میهن را ندهیم.

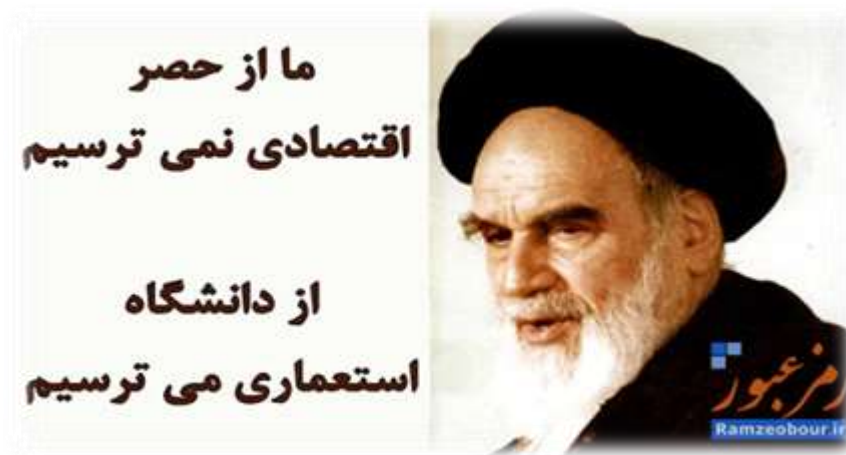
فعالیت ۲: به نظر شما چرا امیرکبیر چند کارخانه تأسیس کرد؟

به منظور استقلال و عدم وابستگی کشورمان به بیگانه ها و توسعه ی صنعت و اقتصاد و رونق صادرات و تجارت ایران.

فعالیت ۵: به تقویم مراجعه، و روز ملی شدن صنعت نفت را در آن پیدا کنید. چرا این روز تعطیل رسمی است؟

روز ملی شدن صنعت نفت در تقویم ۲۹ اسفند است. این روز برای گرامیداشت لغو شدن تمام قراردادهای مربوط به نفت با

کشورهای بیگانه و قطع شدن دست بیگانگان از منابع نفت ایران، تعطیل رسمی اعلام شده است.

← آشنایی با نحوه ی شروع جنگ توسط صدم

← آشنایی با علت های حمله ی نظامی عراق به ایران

← آشنایی با علت اشغال خرمشهر

← آشنایی با شخصیت شهید جهان آرا

درس بیست و سوم :

خرمشهر در چنگال دشمن

۱- جنگ تحمیلی رسماً در چه تاریخی آغاز شد؟ روز ۳۱ شهریور ۱۳۵۹

۲- در جنگ تحمیلی دشمن حملات خود را چگونه شروع کرد؟

پس از حمله هواپیماهای عراقی به بعضی از شهرهای کشور، هجوم زمینی ارتش این کشور نیز به سرزمین جمهوری اسلامی آغاز شد.

۳- امام خمینی در چه زمینه هایی مبارزه می کردند؟

امام خمینی علاوه بر مبارزه با استبداد با استعمارگران نیز مبارزه می کردند.

۴- امام خمینی در مبارزه با استعمار چه عقیده ای داشتند ؟

ایشان همواره به جلوگیری از نفوذ بیگانگان در این کشور و استقلال ایران تأکید می کردند و می گفتند مردم باید خودشان سرنوشت کشور را به دست بگیرند.

۵- چه زمانی کشورهای استعمارگر متوجه شدند که منافع آنها در ایران قطع شده است؟

پس از انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی به وجود آمد و مردم ایران سرنوشت خود را به دست گرفتند و کشورهای استعمارگر متوجه شدند که منافع آن ها در ایران قطع شده است.

۶- با تشکیل جمهوری اسلامی چه چیزی برای دشمنان ایران ناخوشایند بود؟

با تشکیل جمهوری اسلامی، ایران یاور مظلومان در جهان شد و از مبارزه مردم فلسطین حمایت کرد و همین موضوع برای دشمنان ناخوشایند بود.

۷- هنگام حمله ارتش عراق به ایران نیروی نظامی ما در چه وضعیتی قرار داشت؟

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تازه شکل گرفته بود و ارتش و سپاه در حال مجهز شدن و نیرو گرفتن بودند و هنوز آمادگی کافی برای دفاع نداشتند.

۸- چرا خرمشهر شهر مهمی است؟

خرمشهر یکی از شهرهای زیبای جنوب ایران و جزء بنادر مهم بازرگانی در خلیج فارس به حساب می آید. این بندر در محل برخورد رود کارون و اروندرود قرار دارد.

۹- ارتش عراق در اول جنگ با چه چیزی روبرو شد؟

ارتش عراق در هفته اول جنگ بعضی از شهرهای ایران را اشغال کرد و در همه شهرها با مقاومت سرسختانه مردم رو به رو شد.

۱۰- یکی از رویاهای صدام و فرماندهان عراقی چه بود؟

این که خوزستان را به تصرف خود در بیاورند و مالک خرمشهر و اروندرود شوند.

۱۱- مقاومت مردم خرمشهر چگونه بود؟

مقاومت مردم قهرمان خرمشهر در مقابل هجوم ناگهانی دشمن به درازا کشید و آن ها ۳۴ روز در حالی که وسایل و ابزار کمی داشتند، در مقابل ارتش مجهز به توپ و تانک عراقی ها جنگیدند.

۱۲- جهان آرا که بود و چه کرد؟

محمدعلی جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران خرمشهر بود. او و دیگر یارانش شجاعانه در کنار مردم با نیروهای متجاوز جنگیدند.

۱۳- چرا به خرمشهر خونین شهر هم می گویند؟

زیرا پس از این همه مقاومت، دشمن با سربازان بیشتر و سلاح های فراوان به پیشروی ادامه دادند و خرمشهر سقوط کرد و به دست ارتش صدام افتاد. دشمن شهر را غارت کرد و مردم زیادی را به شهادت رساند. به همین دلیل این شهر را خونین شهر نامیدند.

۱۴- پس از سقوط خرمشهر ارتش صدام چه کرد؟

پس از سقوط خرمشهر، ارتش صدام به قصد تصرف آبادان، این شهر را محاصره کردند.

۱۵- وقتی جنگ آغاز شد امام خمینی چه فرمودند؟

من از ملت بزرگ ایران خواهانم که در هر مسئله ای که پیش می آید قوی باشند، قدرتمند باشند، متکی به خدای تبارک و تعالی باشند و از هیچ چیز باک نداشته باشند. ما از آن قدرت های بزرگ نترسیدیم. این (صدام) که قدرتی ندارد، عراق که چیزی نیست.

فعالیت ۱ : با توجه به نقشه‌ی بالا چند شهر را که مورد هجوم زمینی ارتش عراق قرار گرفتند، نام ببرید.

- خرمشهر

- آبادان

- اهواز

- سوسنگرد

- دزفول

- اندیمشک

- ایلام

- قصر شیرین

- سرپل ذهاب

- گیلان غرب

- نوسود

- مریوان

فعالیت ۲ : با کمک معلم و با استفاده از یک نقشه ی استان های کشور، استان های هم مرز عراق را پیدا کنید و بنویسید.

- آذربایجان غربی

- کردستان

- کرمانشاه

- ایلام

- خوزستان

فعالیت ۳ : خرمشهر در کدام استان قرار دارد؟ روی نقشه، موقعیت آن را نشان دهید.

خرمشهر در استان خوزستان قرار دارد .

فعالیت ۴: پیام امام خمینی را در آغاز جنگ تحمیلی بخوانید و بگویید معنی و مفهوم این پیام چه بود؟

مفهوم و معنی پیام امام خمینی در آغاز جنگ تحمیلی این بود که انسان نباید از هیچ قدرتی جز خداوند بترسد و همیشه باید با تکیه بر قدرت خدا در مقابل دشمنان و قدرت‌های استعمارگر مقاومت کنیم.

فعالیت ۵ : ابتدا روی یک برگه نمودار علت و معلول را رسم کنید؛ سپس علت های جنگ تحمیلی را به طور خلاصه روی آن

بنویسید.

معلول (نتیجه)	علتها
جنگ تحمیلی (جنگ ایران و عراق)	قطع منافع کشورهای استعمارگر در ایران پس از انقلاب
	حمایت ایران از مبارزه‌ی مردم فلسطین
	عدم آمادگی کافی ارتش و سپاه برای دفاع

← آشنایی با گروه هایی که در جنگ شرکت کردند .

← آشنایی با نحوه ی آزاد سازی خرمشهر

← آشنایی با فعالیت های بعد از آزاد سازی خرمشهر

← آشنایی با نحوه ی اتمام جنگ

درس بیست و چهارم :

خرمشهر در دامان میهن

۱- صدام پس از اشغال خرمشهر چه کرد و چه هدفی داشت؟

صدام پس از اشغال خرمشهر ده ها تانک و ابزار جنگی و چندین لشکر را در مناطق اطراف شهر مستقر کرده بود و می خواست شهرهای دیگر خوزستان را تصرف کند و به حملات خود به شهرهای دیگر هم ادامه می داد.

۲- ارتش و سپاه چگونه تقویت شدند و به این نیرو ها چه می گفتند؟

ارتش و سپاه با پشتیبانی مردم تقویت شدند. نیروهای مردمی که به آنها بسیج می گفتند، به یاری ارتش و سپاه آمدند.

۳- خرمشهر چگونه آزاد شد؟

رزمندگان اسلام با همکاری خلبانان شجاع نیروی هوایی در طی سه مرحله عملیات بیت المقدس توانستند نیروی دشمن را در هم بشکنند. ارتش صدام با تلفات زیاد و شکست بزرگی رو به رو شد. جوانان ایرانی درحالی که از شوق گریه می کردند، قدم بر خاک خرمشهر گذاشتند.

۴- خرمشهر در چه تاریخی آزاد شد؟ سوم خرداد ۱۳۶۱

۵- امام خمینی پس از آزادی خرمشهر چه فرمودند؟ خرمشهر را خدا آزاد کرد.

۶- پس از آزادی خرمشهر حکومت صدام چه کرد؟

پس از آزادی خرمشهر حکومت صدام سعی کرد با گرفتن کمکهای مالی و اسلحه از کشورهای قدرتمند قوای خود را تقویت کند و همچنان به هجوم خود ادامه بدهد.

۷- جنگ تحمیلی در چه سالی پایان یافت؟

در سال ۱۳۶۷ ایران آمادگی خود را برای پذیرش قطعنامه صلح اعلام کرد و جنگ هشت ساله به پایان رسید.

۸- در جنگ تحمیلی ملت ایران چگونه از میهن خود دفاع کردند؟

در مقابل هجوم دشمن به کشور ما، همه ملت ایران از اقوام و گروه های مختلف، زن و مرد و پیر و جوان در کنار یکدیگر ایستادگی و از میهن دفاع کردند. آن عده از مردم هم که نمی توانستند در جبهه شرکت کنند با روش های دیگر به جبهه ها کمک می کردند.

۹- در حفظ استقلال و باز پس گیری مناطق اشغال شده مردم ایران چه کردند؟

برای بازپس گرفتن مناطق اشغال شده ایران هزاران نفر از جوانان کشور ما شهید شدند و خانواده ها مشکلات زیادی را تحمل کردند تا استقلال میهن اسلامی حفظ شود.

جواب فعالیت ۳ : چرا امام خمینی پس از فتح خرمشهر به دست رزمندگان اسلام فرمودند خرمشهر را خدا آزاد کرد.

زیرا رزمندگان ایرانی در خرمشهر، فقط با نام و یاد خدا می جنگیدند و اگر عنایت خداوند نبود آنها موفق نمی شدند. یعنی کار بزرگی که ما باورمان نمی شد انجام شد و خرمشهر از چنگال دشمن آزاد شد.

فعالیت ۴: اگر شما در زمان جنگ تحمیلی به دنیا آمده بودید و با حمله ی دشمن به خاک ایران روبه رو می شدید، چه کارهایی می کردید؟

من هم پا به پای همه ی رزمندگان، نوجوانان، زنان و مردان، به دفاع از خاک کشورم می پرداختم و اجازه نمی دادم دشمن حتی یک وجب از خاک ایران را اشغال کند.

فعالیت ۵ : تمرین: خواندن خط زمان

۱ حمله ی نظامی رژیم بعثی عراق به ایران در چه سالی صورت گرفت؟

۳۱ شهریور سال ۱۳۵۹

۲ آزا دسازي خرمشهر، (عملیات بی تالمقدس) در چه سالی صورت گرفت؟

سوم خرداد سال ۱۳۶۱

۳ عملیات والفجر ۳ در چه سالی اتفاق افتاد؟ در این عملیات کدام شهر آزاد شد؟

در مرداد سال ۱۳۶۲ اتفاق افتاد و در خلال این عملیات، شهر مهران آزاد شد.

۴ دفاع مقدس چند سال طول کشید؟ روی خط زمان بشمارید.

دفاع مقدس ۸ سال طول کشید (از ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ تا ۲۹ مرداد ۱۳۶۷)

فعالیت ۶ : از عکس های (۱) و (۲) صفحه ی قبل چه می فهمید؟

متوجه شدم که در زمان جنگ، هر کسی از پیر و جوان و زن و مرد، با توجه به مهارت هایی که داشت کمک های نقدی و غیرتقدی خودش را برای رزمندگان می فرستاد. مثل بانوانی که خیاطی بلد بودند برای رزمندگان لباس می دوختند، یا نوجوانان قلک های خود را اهدا می کردند.